

Mārijas Vēstis

Ilustrēts nedēļas žurnāls zinātni,
literatūrai, mākslai un sadzīvei.

N° 23.

1909. gadā.

Iznākt trešdienās.

Saturs:

Darvinisms un lauksaimniecība. Profesora
L. Plates. (Beigās.)

Laukstrādnieku sākums un stahvolis
Vidzemē. Dr. Adolfa Agthes.

Baltijas jūrmala. Ar ilustrācijām.

Kad druva breesī. Renē Basena romāns.
No franču valodas tulstots.

Nelgu laime. Apasijas dzejols.

Dabisa koncertā. Lijas Vangas refleksija.
Mūžu bežni. Karta Krubas dzejols.
Apstāts: Valtis domēs darbība.
Dāšadas sinas un pasīnojumi.

Bildes: Dzeismu garš. No R. Kihseka.
Leepaja. Ventspils. Kemele. Tols-
burga pēe Kundas. Butu un rengu
šahveščana Karlsbadē. Majori naktī.
Laimas partija Rīgas jūrmalā.

Aboneščanas māfja

Ar pēesūtīščanu eesščemē:

Par gabu . . . 3 rēl. 50 lap.
" 1/2 gabu . . . 2 " —
" 1/4 gabu . . . 1 " —

Rīgā saņemni:

Par gabu . . . 2 rēl. 50 lap.
" 1/2 gabu . . . 1 " 50
" 1/4 gabu . . . 1 " 75

Ar pēesūtīščanu ahrsēmē:

Par gabu . . . 5 rēl. — lap.
" 1/2 gabu . . . 2 " 50
" 1/4 gabu . . . 1 " 25

Numurs māfā 10 lap.; latra adreščes māina 10 lap. Studinājumi māfā 10 lap. par veensleģīgu smalku rinbiņu.

II. Rig. Krahj-Risdemu Sabeedriba

tagad atrodas

Sabeedribas paščas jaunajā mahjā

Aleksandra eelā Nr. 12

(Dzirnavu eelu stuhri).

Iseem noguldījumus no 1 rubla faktot un maksā 5—6 procentus; par tefošu rehtinu 4 proz.
Noguldījumus ismaksā tukht bes usteitšanas.
Išneebš aishēmumus pret wehtspapireem, obligazijam, galweneekem un perfonigu droshibu.
Darba laiks no 10—2. Telefons 1388.

W a l d e.

Rigas Rišshotaju beedribas sirgu škreeschanās

11. jūnijā.

Dr. Kliorin,

ahdas un dšimuma šlimibās.
Ahrstefšana ar Rentgena,
radiuma, Rinsena, dšels un
šilgaismu.

Dr. Simonsona gaismas dšeedi-
nasšanas eestahde
Aleksandra eelā Nr. 17.

Peenem ahdas, pušhla un
wenerifšus šlimneekus šawā priwat-
šimā, Terbatas eelā Nr. 7 (ee-
eja no Dširnavu eelas), no plšf. 9—11
un no 5—8 un bes tam otrdeenas
no plšf. 7—8 watarā.

Dr. J. Kraukst.

Štaunuma, ahdas, šilistifšas,
pušhla un dšimuma šlimibās it-
deenas no plšf. 9—1 un no 6—1/2 9 w.
No pulšf. 5—6 w. til damas un
behrnus. Riga, Maršalu eelā 8,
tuwu pee Grehtneeku eelas.

Dr. Machtus.

Ch. Jürgensohn,

wihnu leeltirgotawa,

peedahwā

eekšhšemes un ahršemes wihnus,

kā ari konjaku „Royal“,

štipru wihnogu wihnu 50 kap.

šefošhās šilialēs:

Šumorowa un Dširnavu eelu stuhri,

Šelgawas šhofejā Nr. 12,

Ahgenskalnā, Mešha eelā Nr. 4a,

Petšhat tunga namā,

Wehweru eelā Nr. 7, Wež-Rigas stuhri.

R. Nebelsiecka pehzn.,

Kalkn eelā 11, blatus krahstafel,

gumijas un
metala štempeli
growuras,
klishejas un
krahšas

peedahwā lehtš gā-
tatā iswedumā jau kopš 25 gabeem.

Kafijas ahr-dedsinatawa

„NEKTAR“

peedahwā weenmehr swaigi
dedsinatu un maltu kafiju par
lofi mehrenām zen. Ari nedesi-
natu-kafiju, tehju, zuku ru, u.t.t.
Leelā Aleksandra eelā 24.
Eeeja no Romanowa eelas.

Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas

Konsuma weifals

Telefons 4304. Terbatas eelā Nr. 35. Telefons 4304.

Weenigais preekštahwis Latwišā

preekštā

Osborne plaujmaščinam un dāšhadeem
šemkopibas darba rihkem un

R. Bechera arkleem.

Preekštahwis Alfa-Laval separatoreem.

Peedahwā: Wišadus mahkšligus mehšlus. Dezimal-
šwarus dāšhados leelumos, štrikus, grošhjus, šrenges,
kehdes un t. t. Peena kannas un kahstuwes. Šweesta
kutamas mašhinas, šweesta prešes un formas, perga-
menta papiru un t. t. Peena ismekleššanas aparatus
un peederumus preekštahwis lopu pahrrangu beedribam.

Wišī peederumi

dahrša un mešha kulturai.

Špezialitate:

Kulturas peederumi, Špihenberga šistemas,

bišhkopibas peederumi

un mahkšligas šuhnas

peedahwā bagatigā iswehlē

J. Redlicha

dibin. 1857. g.

Anglu magasina

Rigā.

Mahjas Weefis

Nr. 23.

Rigā, 10. jūnijā 1909. g.

54. gada gājums.

Darwinisms un lauffaimneežiba.

Profejora L. Plateš.

(Beigās.)

PARIZES LATV.
MAKSL. U. BAKSTN.
VEIG. PULCINS

Aplūkojam veļ beidsot Darwina trefšo no = pe l n u, wina islasas teoriju atteezotees us isfkaidrojumeem par peemehroschanos. Sche atkal jo gaischi parahdas it wiff tee pawebeenti, kas winaus zeefchi faista ar kustonu un augu audstinaschanu, ta tad ar lauffaimneežibas pascheem fwarigakeem arodeem. Peenemu, ka paschos fwarigakos pamata wilzeenos schis teorijas faturs ir pasifstams; tapat ka audstinatajs no faweem kustneem waj augeem islasa tos un leef weenigi teem pawairotees, kureem ir sinamas wehr-tigas ihpaschibas, un tapat ka zilweks pehz schis metodes pa ilgeem laiteem no weenfahrschas Dschongel wistas un klinfchu baloscha produzejis to schimbrihscham gandrihs nepahredsamo daschadigumu tagad pastahwoscho wistu un baloschu fugu, ta ari brihwā dabā zihna deht ustura usstahjas ka audstinatajs un arween pamasam usfkruhwe augstak organifmu pasauli us augstakeem faheschigjumeem un leelakam spehjam. Darwins domaja, ka ar scho weenfahrscho formulu „Survival of the Fittest“, no peemehrotakā zitu pahrdstahwoschanas, tas isfchihris diwus leelakos biologijas problemus, „fugu iszelschanos“ un winau brihnifchi leetderigo organifaziju, kas itweenai fugai dara eefpehjamu dabas faimneežibā ispildit finamu weetu, kas putnu ta eerihkojis, ka tas weifli schket gaisu, fiwi darijis par uhdens walbnezi un eefchu tahrpam muhschigā nakti eefsch sarnam leef baudit dschwes preetus un behdas. Zif dauds jau drukas melnuma naw istehrets par scheem jautajumeem kopsch 1859. gada, kad schis klafskais darbs: „Sugu iszelschanas zaur dabifku islasu waj isdewigato rahsu pahrdstahwoschana par ziteem zihā deht ustura“ 24. nov. pirmo reifi tika islaisis 1250 eksemplaros grahmatu tirgū un tajā paschā deenā pilnigi ispahrdots! Efmu dauds no darbojees ar scheem problemeem, bet man jaatfistās, ka

labaku atbildi us teem par Darwina wehl neweens naw dewis un ja kas naw apmeerinats ar to, tam gluschi jautafakas no ta, ka dabus sfaidribu. Usbrutumū pluhdi ari bijuschi it noderigi, jo tee libdsejuschi no fawas puses jautajumu nosfaidrot. Mehs tagad noraugamees us Darwina teoriju ar dauds leelaku objektiwitati nekā preefsch 25 gadeem un negribam to ne pahrtakfet ne ari noleegt. No pascha sfakta gala jau sinams, ka ta mihsli neatrifina pilnigi, ket tikai plihwuru pazet leelu datu tahlak. Wina naw atdufas spilwens meegam; jo ta iseet no diweem pamateem, kuzi japeenem jau eepreefsch, no eedfimtām warijazijam un no zihnas deht usturo. Bes schaubam ir dauds tahdu eedfintu warijaziju, kuras isfchir par to, waj buht waj nebuht. Itweens audstinatajs pastahwigt nowehro, ka sinamas rahfas pret karstumu waj aukstumū, isfalkumu waj slahpem, bakterijam waj ziteem eenaidneekem ir isturigakas, nekā zitas un ka ari eefschpus weenas un tās paschas fugas atfewisfcheem indiwideem ir koti daschada konstituzija. Metis tomehr grikam finat ais kahda zehlowa tad weens eksemplars wairak apbalwots, nekā fnti ziti, un kadeht weena ihpaschiba eedfimt un us kahda pamata, kamehr zitas atkal ne. Sche pehtifchanai atveras gandrihs nepahredsams darbības laufs un tas pats fakams par otru prinzipu, zihā deht ustura. Ta parahdas tif mainoschās formās, tai neween pee it weenas fugas faws fewifchis rastsurs, bet beefchi ween ari ikfakā zitā mezumā fawa fewifchta bilde, ta ka lihds schim wehl naw isdewees to pilnigi ismeklet ari tikai pee weenas weenigas fugas.

Naiwi pehtneeki*) pa brihscheem apgalwo, ka zihna deht ustura Darwina garā ihstenibā nemas nepastahwot, bet

*) Es domaju Pieperju, Franfu un R. C. Schneideru.

dabâ waj nu wiſſ noriſſnajoſtees jauſi meerigt, waj ari zaur poſtoſchâm pahrdabigâm waram teefot iſnibzinati it wiſſ indiuidi, tiſſlab labi organiſeete, kâ ari maſaf wehrtigee un kroplee. Itweens laukſaimneeks, kuzam paſcham peedſiſhwojumi ar dſihweem radijumeem un itweens ahrſts ſinâs, kâ tahdi uſſlati naw pareiſi. Labatas datas radijumu leelais wairoſchânâs ſkaiſs leezina, kâ no jaunibas toſ paſtahwigi apdraudê breeſmas, tã kâ tikaſi kreetnakee no teem atſtaſh pehznahlamus. Store ne tadehſt rada miſhioneem olu, lai zilwekam ſagahdatu kawiara baudu, bet lai ſchi miſſigã augliba to paſargatu no iſmirſchanas.

Atkal ziti preteneeki uſduras gabijuma jehdſeenam, kuzam darwinifmã leela loma. Mehſ ſakam, zihnã dehſt uſturaſ paleekas uſwaretaja ta warietete, kuzai pagadas buht wiſſlabat peemehrotai, kuzai kahds ſewiſchſ labums, kaſ zitã truhſt, gluſchi tãpat kã par dſejneeku top taſ, kuzam labwehligais liktenis pelekã ſmadſemu miſã eeliziſ geniſa deewiſchſas dſirſteles. „Nejauſchi zaur gabijumu“ nenofſimê ne to zitu „kã aiſ nepaſiſtameem zehloxeem“; ſchis weids ir muſhu neſmaſchanas atſiſchana, jo kâ itweens notifums dabã noteel pehſ likuma, taſ patſ par ſewi ſaprotams. Pret ſcho uſſlatu nu no daſchâm puſem ſariſhlotſ kara gaſheens, lai atſpehſotu darwinifmu. Schad un tad eeronas Rihlas botanikiſ, ſlepenpadomneeks Reinke Berlinê un notura ſche apologetiſtus preeſchlaſſjumus, gan laikam tadehſt, kâ wiſſſch Wahzijas galwas piſſehtu tura par kahdu biologifku Sodomu un Gomoru. Neziſ ſen wehſ wiſſſch muſſ pamahzija: „Nejauſchu atgabiſumu mehſ ſauzam to, kaſ tiſpat labi buhtu warejiſ buht ari zitadi“, un tadehſt, kâ wiſſſch noſtaſhees uſ tiſ nepareiſas deſiniſzijas, darwinifms tadehſt lai buhtu nepareiſſ!

Wehſ ziti pehtneeki ſeleſzijas (iſlaſas) teoriju apfaro tadehſt, kâ wineem nepatiſh eedomatees, kâ itweens progreſſ dſihwã paſaulê iſtarojams uſ kaujas lauka pahrliſkeem. Daudſ ir aizinati, maſ iſredſeti. Pehſ zilwezigas apſwehſchanas daba pateeſcham ſtrahdã pehſ toti nepiſnigas metodeſ, tur rada leelu daudſumu wariſziju un ſtarp tãm daudſ maſwehrtigas un tikaſi maſumu leetojumu, kuzas paleel pee dſihwibas; wina tã tad peemehroſchanoſ iſdara aplinkuſ zekã. Ir ſazitiſ, wina ſchauj tiſpat kã ar ſtrotim; no daudſeem iſſtreijateem ſtroſchu graudeem tikaſi nedaudſi trahpa mehrſi. Bet ſchahdi juhtu peemehri wehſ neko nepeerahda pret Darwinã uſſlatu pareiſibu, zitadi jau waretu ſazit, kâ naw ſemes triſtſchu. Muſhu uſſlatu war wiſſpahr atſpehſot tikaſi ar peerahdijumu, kâ leetderigais teeſchi teel radits, pee kam itweens organiſms jaunã ſpaidu ſtahwoſſi, kahdã fuga pirms tam nekad naw atradufes, tudak leetderigi pahrgroſas. Tad buhtu taſlat japeenem, kâ itweens dſihwneeks un itweens augſ pahrfatitu ſituſziju, lai tad uſ prahtigas leetas pahrdomaſchanas pamata pahrweidotu mehrſim noderigi ſawus lojektuſ. Un pateeſcham jau ari Franſe, Pauliſ un ziti witaliſti itweenã ſchuhniã eeleel atminu, pahrdomaſchãnu, ſpreedumu, griſu, iſſi ſatot tahda weida prahtu, kaſ nowed pee neprahtigã konſekwenzem. Schi mahziba wehſ zaur to naw peenemama, kâ ſchi ſchuhniãu jehga ir tikaſi primitiwa; jo tad ari pah-

domajot wina neatradis pareiſo lihdſekti, tapat kã to neſpehſi atrãſt wahprahtigſ. Wiſſ witaliſtiſkaiſ uſſlatſ ſakriht ſchupã zaur neſſaitamãm mehrſim nederibam, kahdas mehſ it wiſſur nowehrojam dabã un kuzas peerahda pahraf gaiſchi, kâ dſihwãm buhtem naw ta ſpehſja nowehrſtees arween uſ leetderigo puſſ. Taſ arween iſdodas tikaſi atſewiſchkeem indiuidem it gluſchi jaunã ſpaidu ſtahwoſſi, pee kahda wina preeſchſtetſchi wehſ naw peeraduſchi, un ſchee beati poſſidentos (laimigee, kam kaſ ir) zihnã dehſt uſtura paleel weenigee pee dſihwibas un pahrneſſ tab ſchis ihpaſchibas, kuzãm teem japateizã par ſawu dſihwibu, uſ ſaweem pehznahzeem.

Kã redſeet, manas kundſes un kungi, darwinifms wehſ nebuht neteel wiſſpahrigi atſiſhts, neraugot uſ to, kã taſ jau paſtahw peezeſmit gaduſ; un wehſ karſtaka top zihna, kad leeta atteezã uſ zilweka iſzeliſchanoſ. Darwinã treſchais galwenais darbs ir ſeedotſ ſchim jautajumam un uſ daudſu ſaktu pamata embriologiã, antropologiã un pſchologiã taſ nonahſt pee ſlehdſeena, kâ zilwekam wajag buht zehluſchamees no pehrtiku weidigeem ſentſcheem. Schis iſnahlums iſſte-nibã patſ par ſewi ſaprotams, jo no kaut kuzeeens zilwekam taſchu wajadſeja zeltees un tã kã taſ newar buht nokritiſ no debeſim, tad ari wiſſſch war buht attihſtiſeek tikaſi no augſtateem ſihditaju lopeem. Sugã iſzeliſchanoſ mahziba tã tad naw nekaſ wairaf kã wehſturifſ apluhroſchanoſ weids, pahrzeltſ uſ dſihwo paſauli, tã ſareſchigito tagadni, kã ari wehſ atpakaf uſ weentahſchako pagahni un no ſchi redſes ſtahwoſka ari zilwekſ ne meeſſgi, ne garigi naw iſſlehdſams no attihſtibas gaitã; jo ari wiſſſch pehſ ſawã iſzeliſchanoſ un taſlat attihſtibas ir wehſturifka buhte. Bet pret ſcho iſzeliſchanoſ no kuſtoneem ſazekã zilweku augſtprahtiba un lepniã; wina dſird labat pretejo, protti, kâ zilwekſ ir deewiſchſas fugã, waj wiſſmaſ, kâ daſchi ir pazehluſchees lihdſ deewibas augſtumeem: romeſchu leiſari Auguſtiſ, Nerons, Kalligulſ, neraugot uſ wiſſãm ſawãm paſauligã mahzibã un breeſmu darbeem lika ſewi iſſaukt par deeweem; pirms gadu ſimteni kriſtigee pahrnehma pahri ſchis paganu eerãſchã un pahrzehla tãſ uſ ſawu miſho namdara dehlu no Nazaretet, un kaſ tad gan nemaldibas dogmatſ ir zitiſ, ja ne mehginajumſ eeteſhpt pahweſtu deewiſchã nimbã. It wiſſa ortodoſſija un winaſ kalpi ſaſchutuſchi atraida darwinifmu uſſtatuſ, kâ zilwekſ buhtu augſtat attihſtiſeek kuſtoniſ un parego religijã, teeſſbas un titumibas ſabruſchãnu, ja tee eefpediſeek tautã. Tee iſdara toſ wiſſdihwainakos mehginajumuſ, lai uſturetu nowezojuſchã uſſtatuſ. Reinkeſ iſg ſche Berlinê runajiſ par „pirmo zilweku iſzeliſchanoſ beſ wezakeem“ un uſſtahdiſiſ jautajumu: Waj zilweku labat tuhdak neſtahdit mineraku walſiſ, jo wina kermenis taſchu zaur augu walſiſ widutajibu buhwetſ no mineralweelam un pehſ nahweſ taſ ſakriht atkal mineralweelãſ.“ Abſurdati apgalwojumi gan wehſ nekad nebuſ uſſtahditi. Wiſſ ſchee pretineeki iſeet no maldiga uſſkata, it kã kuſtoniſ buhtu kahds ſemaſ radijumuſ, no kuzã zeltees buhtu kaunſ. Mehſ ſoologi iſdeenas brihnedamees noſſatamees kuſtonu walſiſ brihnumuſ. Pat weentahſchakã inſuſorija mumſ leel wiſſleelakã mehrã apbrihnot dabãſ

Dseefmu gars.
No. 8. Rihfeka.

radofcho ſpehtu. Un ja mehſ pamatigi ſtudejam ſuni, kaſi, pehrtiki, tad arween nomanam: ſchee kuſtoni domà, teem ir atmina, teem ir fleezibas un pretibas, iſſi fatot, teem ir gars no muhſu gara. Ja mehſ eſam nemirſtigi, tad ari ſcheem radhumeem wajag tahdeem buht. Mehſ waram buht lepni uſ to, ka eſam attihſtijufchees lihds radibas frontim. Deſzedenzes (iſzelfchanàs) mahzibà, neraugot uſ wiſàm breeſmam zihnà deht uſturas, atronas kaħds koti rakſturifks wilzeens, tendenze papildinatees, zen-teeni no apalkčas uſ augſchu.

Beidsot wehl ir kahdu uſſlatu pretiba, kura peefleenotees pee fugu iſzelfchanàs mahzibas nowed pee ſihwàm zihnam. Sugu iſzelfchanàs mahziba ir dabas ſinatniſka teorija un tadeht ta iſeet no dabas ſinatnu pamatu uſſlata, ka wiſſ, kaſ noteek ſchini paſaulè, waj tas nu buhtu materialà waj garigà ſinà, norit ſtingri likumiſti. Naw ſeku bej dabifſu zehlonu! Nekar notikt pahrdabiſta eejaufſchanàs leetà, nekar pahtraukt dabas likumus, ar ziteem wahrdeem, naw brihnumu. Wezais uſſkats par „radifchanu“ pehz Moſus radifchanas teikas dabas ſinatneekam naw peenemams. Uſ zehlonibas likuma pamata mehſ nonahtam pee preekſtata, ka paſaules ehkai ar wiſàm ſawàm parahdibam wajag atbalſitees pehdeji uſ kahda noſlehpumaina pirmspehta, to mehſ dehwejam par deewu; tomehr deews ſawus likumus neatze, bet rihtojas pehz teem un deewa jehdſeens ſakriht praktiſti kopà ar dabas likumibu. Breeſmigà Meſſnas tragedija, kura 200,000 zilwekeem, tiſlab labeem kà kauneem maſſaja dſihwibu, gahſa tiſpat neſaudſigi weenus kà otrus poſtà, zilwezet ſakrihtinoſchu ſtaldribu rahdija, ka uſ brihnumeem nekar reſkinat un ſchij atſinat war noſlehgtees titai „gara nabagee“. Tadeht wiſa muhſu laime ſaiſtita pee dabas likumu iſpehtifchanas; jo titai kahdà zekà mehſ mahzamees dabas ſpehtus ſawaldit un iſwairitees no breeſmam. Un ſchu augſto mehrti mehſ ſafneegſem jo ahtraſ un pamatigal, jo wairat zilweki ſawſtarpeji weens otu miħlès un weens otu pabalſtis. Sugu

iſzelfchanàs mahzibas etika ſſan weerſakriſchi un ſſaidri: palihdſi ſaweem lihdszilwekeem behdàs, lai tee ari tew waretu palihdſet behdàs.

Beedri! Eſmu galà ar ſaweem aprahdijumeem. Eſmu jums rahdijis, ka ſwarigakà biologifkà teorija, attihſtibas mahziba, iſrahda zeeſchus ſakarus ar lauffaimneezi; jo no loy- un auglopibas ta ſmehlufe ſawus labakos nowehroſchanas materialus un patapinajuſe no winaas tàs wiſtahlak aptwerofchàs domas. Det juhs ari redſejat, ka itweena augſtaka patakpe kuſtoniſkà un ſtahdu organiſozija, kà ari itweens progreſs muhſu zilweziſkà ſinaſchanà ir ar puhlem jaiſzihna un jaeguhſt. Kahds wezs joneeſchu dabas filofofs mahzija: Πολεμος παντων πατρ, zihna ir wiſu tehms un Gøthe ſaka: zilwekam buht, noſimè buht zihnitajam. Juhs, mani jaunee draugi, eſat aizinati, wehlat leelakà mehrtà ſrahdat pee muhſu tehwiſas taħlak attihſtibas. Sums buhs wairat winaas materialàs mantas, bet ari duhſchigi un neeewehrojot ſawus perſonigos labumus waj ſaudejumus, uſſahtees par wiſàm labàm un pateeſam idejam; jo zilweks nedſihwo no maiſes ween. Tadeht jums ari ſtahw preekſchà daſcha laba zihna. Iſleetojat pareiſti ſawu jauko ſtudiju laiku, mahzatees jik dauds ween eephejams, teoretifku un praktiſtu, bet nepeemirſtot ari ſerds un rakſtura iſglihtibu, jo muhſu laikos wajadſigs rakſturu un perſonibu wairat n-ka gudru wiħru un mahzitu galwu. Lai tad ari kahda dweſma no Darwina gara un rakſtura pahreet uſ jums: no wina mahſſas, ſarauſt titai augſtus un leelus problemus par ſawu dſihwes uſdewumu, no wina iſchaklib: un peenahtuma apſinaas un pamatibas ſihkumos, wina neatlaidigàs paſchritikas, wina zehlàs toleranzes un ſmalka zihnas weida pret pretineekeem un teem, kaſ domà zitadi, beidsot no wina duhſchibas, reiſt par pateeſeem un pareiſeem atſihtos uſſkatus aiſſtahwet neſaudſigi un atklahti, neraugot uſ wiſeem uſbrukumeem un aiſdomam. Tad juhs buhſat kreetni pilſoni ſawai tehwijai.

Laukſtrahdneeku ſahkums un ſtahwoklis Widſemè.

Dr. Adolfa Agtheſ.

IX.

Keiſars atbildeja koti ſchehligi,¹⁾ un pat kritiſeja landtaga ſpreedumus, atraſdams, ka tee pilnigi neſafneedsot mehrti, kurſch ſagaibams no Widſemes muiſchneeziſas labdarigà nodoma.²⁾ Uſ keiſara wehleſchanos³⁾ Siwers aiſ-

1) Wehſtule nodrukata pee Samſona 1838, 95. lapp. un Tobiena 1899, 163. lapp.

2) Sihkumos keiſars zehla ſchahdas eerunas: 1) Teeſibu, ſemneekus pahrdot waj eekihlat, wajadſetu wairat eerobechot. 2) Brihtwu laulibas ſlehgſchanas teeſibu drihtſietu eerobechot titai zaur wezaku aiſleegumu un baſnizas teeſibu. 3) Ahrahtejàs nodewa: un ſlauſibas wajadſetu pamafinat. 4) Semneeku peenahtums „muiſchas raſchojumus weſt uſ atahleem apgabaleem“ iſrahdas kà „leela ne-taiſniba“. 5) „Likuma un teeſibu mehrti“ nekarot panahſt, „kad kungu ween atſiſt par teeſneſi“. Wajadſetu peelaiſt ari teeſneſchus no ſemneekeem.

brauza uſ Peterburgu un tur paſneedsa waldneekam peeſihmes par ſemneeku apſpeeſtà ſtahwokla uſlaboſchanu.⁴⁾ Winaas it ſewiſchki grih nowehrt toſ kaunumus, kuras keiſars ſawà kritikà bija pakajis.⁵⁾ Tapehz bija gluſchi dabifki, ka keiſars Siwersam atkal rakſtija ſchehligu wehſtuli.⁶⁾ Winaſch atrada ſchis leetas par „peemehrigàm augſtàs bruanneziſas augſtardigajeem nodomeem“ un at-

3) Sal. Tobienu 1899, 163. lapp.

4) Iſwikumus paſneeds Samſons 1838, 6. lapp. un Tobiens 1899, 164. lapp.

5) Pilnigs aiſleegums ſemneekus pahrdot waj atdahwinat. No muiſchneeka naw jadabu atlauja uſ prezeſchanoſ. Semneeku darbu pilniga nowehrtſchana, to pilniga iſlihdſinaſchana ar leetojamo ſemi, eewehrojot ari piawas.

6) Nodr. pee Samſona 1838, 98. lapp. un Tobiena 1899, 164. lapp.

PARIZES LATV.
MAKSL. U. RAKSTN.
VEIC. PULCINS

stahja Siwerfa sijn landtagam tās list preefšhā eewehro-
fchanas deht.⁷⁾

1803. gada landtagā Siwers wareja usstahtees ar glušchi
zitadeem lihdsēkēem pret reakzionareem muišneekēem, jo aif
wina stahweja neween draugi un peekriteji, bet ari waldbā.
Tapehž ka bija ņaweenojufšēes wif semneekēem draudīgās
kustības weizinatāji, wareja ņaņneegt poņitīwu panahkumu —
wiņpirms landtaga lehmumu no 1803. gada, — kaut gan
pretineeki bija darijufchi wiņu, kaš ņšos zenteenus ņpehtu
apgahst.⁸⁾ Bet ņšo to wini tatņču panahkufchi: lihds ar
landtaga lehmumu no 1803. g. ņeisaram tika preefšhā
zeltaš ari wiņas atņņkirtās domas. Wiņas leetas pahr-
baudifchanai ņeisars eezehla „komiteju Wiņsemes leetu iņ-
mekleņchanai“.⁹⁾ Par komitejas uņdewumu ņeisars apņhmeja
wiņpahrejo nolikumu iņņrahdaņchanu preefņ Wiņsemes gu-
bernas semneekēem, kaš wahžu tulkojumā gan naw pa-
manams.¹⁰⁾ Komiteja wiņpirms ņaņraha wiņus agraros
likumus preefņ kreewu waldbas¹¹⁾ un tad luhkoja zauri
landtaga ņreedumu lihds ar wiņam zitadām domam un
pretrunam,¹²⁾ pehž kam ņastahdija Wiņsemes semneeku li-
kumus,¹³⁾ kuruš ņeisars apņņprinaja 1804. g. 20. febr.¹⁴⁾
Komitejas darbi tika weņti kreewu walodā,¹⁴⁾ tapehž ari
semneeku likumu originals ir kreewu walodā rakņitās. Uņ
komitejas eeroņinajumu originalu pahrtulkoja wahžu, lat-
weeņču un igauku walodās.¹⁵⁾ Wahžu tulkojums tapehž
jo ņwarigs, ka pehž ta muiņneeku teeņneņchi semē ņpreeda
teeņu.¹⁶⁾ Ja iņrahditos, ka tekņti neņaņtan, tad tomehr ja-
turas pee kreewu tekņta.

7) Weeta ņtan wahrdu pa wahrdam: „Nistahju Zuhju uņzihtibai,
brunneezibas ņapulzei tahdus (preefņlikumus) zelt preefņhā, lai toš
eewehro.“ Samņons un Dobiens eet par tahtu, kad wini te eerauga
rihkojumu waj uņdewumu.

8) Sal. Livl. Rückblicke, Dorpat 1878, 47. lapp.: „Terbatas reak-
zionari bija iņlaidufchi wiņpahreju uņaizinajumu un no wiņam malam
un puņem ņabungajufchi muiņču ihpaņneekus, par kureem wareja
buhd droņņšs, ta tee ir ņtingri naidigi pret jebkuru drihwi peefihp-
ņchanos.“

9) Sal. ņsmelleņchanas komitejas ņinojumu par Wiņsemes leetam
1804, 1. lapp. (kreewu tekņts), 2. lapp. (wahžu tekņts).

10) Bericht an S. Kaiserl. Majestät von 1804.
Kreewu tekņts (3. lapp.)
... ņastahdit wiņpahreju nolikumu par Wiņsemes semneekēem.
„Составить общее законоположение о поселянахъ
Лифляндской губернии.“

Wahžu tulkojums (4. lapp.)
... Wiņsem-s semneekēem dot wiņpahreju teeņņtu ņatwerņmi.
„den Bauern des livl. Gouvernements eine allgemeine rechtliche
Verfassung zu geben.“

11) Bericht v. 1804, 3—4. lapp.
12) Bericht v. 1804, 21—22. lapp.
13) Sal. Semneeku likumus no 1804. g. 20. febr., 2—3. lapp.

14) Bija walņis komiteja, kura uņ ņeisara pawehli bija ņastahdijufšē
un ņtahweja sem wina teeņhas uņņaudņibas (Bericht v. 1804,
1—21a. lapp.) Weņ tam tee darbeem peedakijās diwreif tif daudž
kreewu neņā wahzeefču, un proti 4 kreewi un diwi no ņeisara eezelti
Wiņsemes landrahti (sal. parakņtus beigās pee Bericht, 53—54. lapp.)

15) Bericht v. 1804, 51—2. lapp.
16) Sal. Provinzialteeņ. 1, 121. pantu: „Baltijas gubernu teeņās
wiju iņdara wahžu walodā.“

Likum a noteikumi (pehž kreewu un wahžu
tekņteem.)

Semneeku likumi no 1804. gada ņakriht iņņetrās datās:
Pirmā datā usstahda noteikumus „par semneeku perņonifko
ņahwoņli“ (§§ 1—30). Otrā notahrto wina ihpaņchuma
teeņbas (§§ 31—47). Treņhā noteiz wina darbus (§§ 48—75).
Beidsamā runā par „semneeku teeņajamību“ (§§ 76—143).

I. Likumu pirmā datā likumdewejs eefahd no toreisejā
uņņkata, ka semneeks ir ņaiņtits pee semes un prot weņklā
ņahrta to iņtultot par labu semneekēem. Tā ka semneeks
ņaiņtits pee semes, t. i. wiņņ ņawu semi drihņt atņahd
titai ar muiņhas kungu atņauju¹⁷⁾, tad taņniba praņa, ka
wina no semes neatsņkir pret wina gribu.¹⁸⁾ Tahtak wina
nedrihņt pahrdot, eekihlat waj atdahwinat beņ semes.¹⁹⁾
Pret 18. gadu ņimtena ņahwoņli ņņee preefņņrakņti ir leels
ņolis uņ preefņču: teeņ atņihda semneeka perņona, wiņņ
wais naw leeta, kuru pehž patikas war pahrdot; winam
janes titai nastas, kuruš guņ uņ semes. Ja mainas semes
ihpaņneeks, tad jaunais kungs no semneeka war praņit
darbu. Pee semneeka perņonas tas neeeguhņt neņahdas
teeņbas.

Bet nu bija semneeki, kuri ņen bij atteikufšēes no sem-
neeku drihweš, tapehž ka wina kungeem nemas nebija semes.
ņņee zilweņi nebija peeteekofchi aifņargati, tapehž ka likum-
dewejs negribeja eerobesņot „beņsemes“ muiņneeku un
eerehdnu teeņbas.²⁰⁾ Tapehž usstahdija no semneekēem ņņkirtu
ņahrto — muiņču laudis,²¹⁾ pee kureem ņaitija muiņču
kaņpus un deeneņneekus.²²⁾ Un ņšos wareja mantot ari beņ
semes,²³⁾ lai gan wina pahrdoņhana wiņpahrim nebija
atņauta²⁴⁾; winaš wajdseja titai atkal peeweņt sem-
kopibai,²⁵⁾ un tapehž weenreiseja deeneņneeku pahrdoņhana
Wiņsemes muiņneekēem bija peelaista.²⁵⁾

Likumistais iņņņkhrums starp semneekēem jeb araņeem
un muiņču laudim nedod neņahdu ņlaidru ņinu par pateeņām
ņņkirtu starpibam semneekos. Tās war paņiht titai pahr-
baudot wiņu likumu. Tapehž toš pahrrunās beigās.

II. Lai eepaņihtos ar noteikumeem par semneeku ihpa-
ņchuma teeņbam wina ihņtenā weidā, tad wajag ņertees
pee kreewu pirmatnejā tekņta, ar kuru wahžu tulkojums
neņaņtan:

Kreewu tekņts par ihpaņchumu ņata: „Lai gan wiņ
semes gabali, kuruš apdrihwo semneeki, ir muiņneeku

17) Semneeku lik. no 1804, § 4. Kreewu pirmatnejais tekņts titai
ņata, ka wiņņ pehž walņis wiņpahrejeem likumeem „nedrihņt atņahd
semneeku ņahrto un ihwehletees ņew zitadu drihweš ņahrto“.

Wahžu tekņta patwaligi eefahuts, ka „semneeks no ņawas
drihweš weetas nedrihņt projam doteš, lai ihwehletos ņew zitadu
drihweš ņahrto.“ Lai gan juriņiņti ta ir leela ņarpiba, tad ņaktiņti —
tā iņleetoņhana to rahda — kreewu walņis likumam bija tās ņeņas
kuruš wahžu tulkojumā pazeltaš par likumu.

18) S. L. no 1804, § 4.
19) S. L. no 1804, § 5.
20) Bericht v. 1804, 25—6. lapp.
21) S. L. no 1804, § 19 un cc.
22) S. L. no 1804, § 20 un 21.
23) S. L. no 1804, § 23 un 26.
24) S. L. no 1804, § 23.
25) S. L. no 1804, § 25.

ihpaſchums, bet lai ſemneeks waretu baudit ſawa darba augſus, kaſdu tas iſleetojis pee ſemes mehſloſchanas, t a d n o ſ ſ h i b r i ſ h ſ a i k w e e n a m ſ e m e s g a b a l a m, kuru muiſchneeks atdewis ſemneekam un kureſch apliftis ar klaufcheem un nodewam uſ ſcho noſazijumu wiſpahrejeem pamateem, kuri iſliski 3. nodatā, neatnemami japaleek ſemneeku un wina mantineeku waldiſchand.“

„Хотя всё участки земли, крестьянами нынѣ заселенные, составляютъ собственность помѣщика: но дабы крестьянинѣ могъ воспользоваться плодомъ трудовъ своихъ, на удобрение земли имъ прилагаемыхъ, то отъ нынѣ каждой участокъ, отданный помѣщикомъ крестьянину и обложенный повинностями и податями, на основаніи общихъ, постановляемыхъ во главѣ 3-ей правилъ, оставаться долженъ во владѣніи крестьянина и его наследниковъ неотъемлемо . . .“

Wahzu teksts: „Lai gan ſemneeku no metināſchanai no muiſcham iſbalitee ſemes gabali ir muiſchneeka ihpaſchums, tad tomehr, lai atſtahtu ſemneekam wina, uſ ſemes kulturu iſſeetota iſchakluma augſus, baudiſchanai, ar ſcho noliftis, ka ikweenam ſemneeku ſaimneekam preeſch ſewis un wina mantineekeem, lai netrauzeti peeder winaam peedalitā ſeme, par kuras leetofchanu winaam japilda klaufchi un nodewas, kuri noteikti uſ 3. nodatas panteem.“

Wahzu tulkojums: „Obgleich alle zu Anſiedelungen der Bauern abgetheilte Gutts Ländereien ein Grundeigentum des Guttsbeſitzer(s) ſind, ſo wird doch, um dem (?) den) Bauer die Früchte ſeines, auf die Kultur des Landes verwandten Fleiſſes genieſen zu laſſen, hiermit feſtgeſetzt,

daß von nun an ein jeder Bauernwirth das ihm zugetheilte Land, für deſſen Nugnießung er die, nach den Grundſätzen des 3. Hauptſtücks beſtimmten Leiſtungen zu entrichten hat, für ſich und ſeine Erben ungeſtört beſitzen ſoll . . .“

Salkibſtnot abus teksts, wahzu tulkojumā atrod patwafigus peemetinajumus, kuri ſajauz wiſu paragrafa ſajehgumu un noder, zelt ſchaubas par teeſbam, kuras likumbeweis ſemneekeem ſneedsa. Pee wahrda ſeme peemetinats „par kuras leetofchanu“. Schis patwafigais peemetinajums darija poſtigu eeſpaidu uſ wehſaku agrarlikumu doſchanu. Tas atweeglinajis noſtunt pee malas wiſas ſemneeku teeſbas uſ ſemi. Lihds pat jaunakeem laikeem tas apgruhtinajis 1804. gada ſemneeku likumu ſapraſchanu. Leelakā datā apſtrahdajumu,²⁶⁾ pat paſiſtamajā rotas grahmatā,²⁷⁾ eeſpeeduſchās domas, ka 1804. g. ſaimneekeem bija nodroſchinata titai wina ſemes gabalu leetofchana. Bet kreewu tekstā wahrds leetofchana netaf naw faſtopams, jo tas ſemneeku padara par wina ſemes gabala dſimtu ihpaſchneeku, ziteem wahrdeem, ſaimneeks un wina mantineeki par ſemi dabu ſattiftu waru. Tā wiſa ſemneeku aiſſardſiba iſeet uſ to, ſemneekam dot uſ ſemneeku ſemi ihpaſchuma teeſbas. Kaſds wezs, nenodrukats darbs, aiſſtahtu to weedokli, ka ſemneekeem jau pehz 1804. g. likuma bija dſimts ihpaſchums ar noſazijumeem (Theodor Grafs, Die Bauernverhältniſſe Livlands, Dorpat 1838.). Tam par labu war peeweſt ari noteikumus iſ prowinzialām teeſbam.²⁸⁾ Wiſadā ſinā muiſchas ihpaſchneekam par ſemneeka ſemi war buht wairs titai koti wafigas ihpaſchuma teeſbas.

Baltijas juhrmala.

Abas Eiropas ſarpjuhras, Seemetjuhra un Auſtruma apſtalo pa galwenai teeſai iſchetrejadu formaziju kraſtus; peemehram Skotijā, Norwegijā un Deenwid-Anglijā faſtopamas ſtahwas klintis no granita, gneiſa, glimera (ſwirgsdu akmena) un mahlu ſchihſera u. t. t., Deenwidus Anglijā pee danu ſalas Mden un Rūgena — krihta klintis, pee Helgolandes — ſmilſchu akmeni, bet Holandē, Widus Bahzijā, Danijā un pa datai Deenwidus Sweedrijā lihdsenumus, ſmiltis, ſlaja waj ari treknu melnſemi, kura Bahzijā un Danijā beeſchi ween apauguſe ar koſcheem meſcheem.

Baltijas juhras kraſti lihds pat ſgauntjai pa galwenai teeſai lihdsinajās wahzu un danu kraſteem un tapat kā tur apauguſchi ar preeſchu meſcheem, truhſt titai tureenes wihtfnu meſchu. Un ari tāpat pilſehtas te kā tur zehluſchās jau widus laikos, arween pee kaſdas upes, kura pahtrauz leſhenos juhras kraſtus. Sewiſchē ihpatnejs waigs un ſawadibas ir wezajai Rigai, kuras patlaban arween wairat moderniſejas un ſapluhſt ar jaunuo Rigu.

Saunakās no Baltijas juhras pilſehtam ir abas Kurſemē pee reetumu kraſteem: L e e p a j a un W e n t s p i l s.

Leepaja pagahjuſchā gadu ſimtena ſeſchdeſmitos gados ſkaittija wehl titai 12—15,000 eedſihwotajus. Pehz Leepajas-Romnu dſelſszeka linijas atklaſchanas, Leepaja ſpehji uſ-

²⁶⁾ Sal. (Prof. A. v. Hueck), Darſtellung der landw. Verhältniſſe in Eſth-, Liv- und Kurland, Leipzig, 1845., 182. lapp. D. Mueller, Die livl. Agrargeſetzgebung, Halle 1892., 21. lapp. G. v. Broecker, Zur Quotenfrage in Livland, Riga 1898., 23. lapp. A. Tobien, Die Agrargeſetzgebung Livlands, Berlin 1899., 241.—2. lapp. G. Baron Engelhardt, Zur Geſchichte der livl. Adelligen Güterkreditſocietät, Riga 1902., 66. lapp. (A. v. Tranſche), Die Lettiſche Revolution . . . Berlin 1906., 30. lapp.

²⁷⁾ Handwörterbuch der Staatswiſſenſchaften . . . 1. Aufl. Bd. II., 1891., 244. lapp. (Art. no J. f. Keuſlera); 2. Aufl., Bd. II., 1899., 421. lapp. (Art. no Simkowiſcha).

²⁸⁾ Leetu peederums pehz Prowinziallif. II., 625. panta ir „ihpaſchuma teeſbam lihdsiga ſattifta waldiſchana par leetam“. Tahlat tam naw kaſdas leetas peederums, kura „ſattiftā warā ta gan atrodas, bet par kuras ihpaſchneeku tas atſiſt zitu“. (626. p.). Tā ka te nu naw dariſchana ar wainojamu peederumu, bet ſemneeki turpretim bija kluwufchi likumitā zekā par ſawu ſemes gabalu dſimteem ihpaſchneekeem, tad lihds ar to leekas ari pahrneſtas muiſchas kunga ihpaſchuma teeſibas.

plauka un astondešmitos gados tai bija jau sawu 30,000 eedšhwotaju. Schimbrišcham Leepajas eedšhwotajus skaita us 80—100,000 galwam. Pagahjušchà gadu simtenu dewin= defmitos gados eerihkòtà kara ošta tagad teel atkal nojaukta, un Leepaja pahwehsta par brihwostu, kas pilsehtai kà tirdsneezibas punktam peeschkir eewehrojumu nosihmi. Kà dšird, tad daschas angfu firmas sawus suhtijumus us Austrumu Indiju isdari= schot turpmat zaur Leepaju. Neraugot mineto eedšhwotaju skaitu, Leepajà ir weena weeniga luteranu basniza, (ir masas basniznas ari zitam konfesijam), wina tà tad gan laikam buhs ta basnizu nabagatà pilsehta wifà Eiropà. Basniza, kuras tornis redsams muhsu simejumà, ir zelta rokoto stila, kahdu Baltija naw dauds. Leepajai ir gluschi sawada fsiognomija. Tirds= neezibas apgrošijumu sinà leelpilsehta, ari tai deesgan leelà skaità ruhpnenezibas etaises un fabrikas, bet

sabeedrifas satikmes un garigas kulturas sinà sabdšcha. Naw Leepajai ne pastahwiga pilsehtas teatra, ne museja, gandrihs nekahdu eestahschu, kur atpuhtas brihschos patihkami un leet= derigi pawadit laiku. Laudim naw pa wakareem kur palikt un

preeschlaffjumeem ir Latweeschu palihdšibas beedribai, ap kuru wairak pulzejas srahdneeku laudis. Leepajà inahf diwi latweeschu laikraksti, weens kreemu un weens wahzu laikrakstis. — Wehl masat kà garigas kulturas zentris buhtu eewehrojama Wentspils, lai gan ari schi pilsehta pehz Wentspils=Maftawas dselszeta atklahschanas tirdsneezibas

Leepaja.

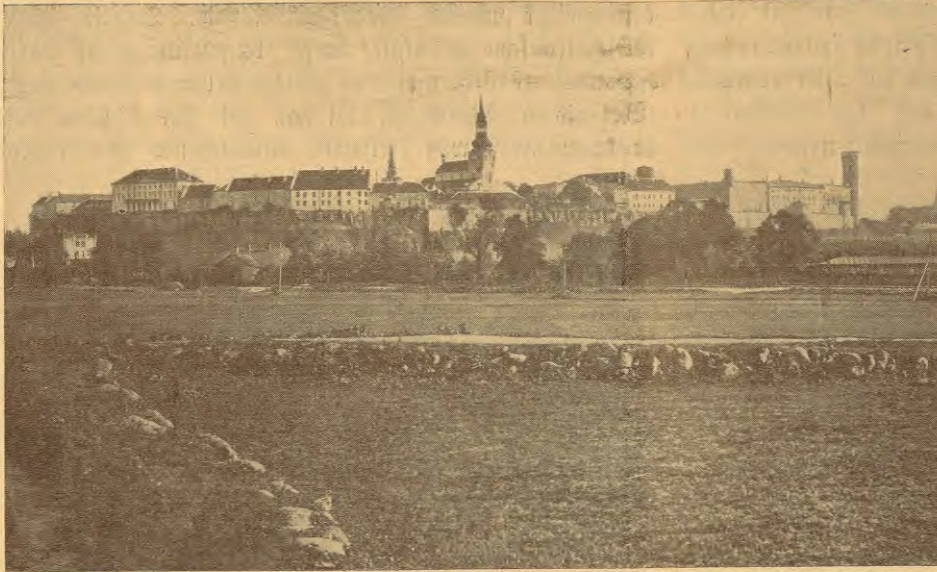
sinà leeliski usplaukst. No wezeem laikeem Wentspili us= glabajufes wehl tikai ordena pils, kas zelta 1290. gadà. Sche tagad eewetotas teesu eestahdes un aprinkla zeetums. Ari schini pilsehta attihstas arween jaunās pilsehtas dakas ar skaitam wafarnizam. Tà kà juhra no krašteem arween wairak atkahpjas, tad abas pilsehtas manto arween jaunu semi us juhras pušt Sche japeemin, ka herzoga Felaba laikos Wentspils bija Kursemes weeniga oštas pilsehta, kura peestahja Kursemes kara flote un tirdsneezibas kugi, kas uštureja satikimi ar Kursemes kolonijam Afrika un Reetum= Indiju. Schim brihscham Wents= pilij sawu 15 lihds 20 tuhstoschu eedšhwotaju. Gewehrojamās parahdibas tur elewators, Ger= hard un Hey firmas skumniza un bahka. Apkahrnē krahschni kahpu meschi, kuri toti nodereja weseko= schanas eestahschu dibinaschanai.

Wentspils.

tadeht tee leelos pulkos pastaigajas pa eelam. Sewischi Kurhaušcha un Graudu eelas ir eezenitas pastaigaschanās weetas. Latweeschu tautibas eedšhwotaji Leepajà pah= swarà, tomehr ari Leepajas latweeschu teatris, neeewehrojot pilsehtas pabalstu, newar pastahwet. Dauds mas labakas sekmes apmekletaju sinà atteezotees us teatra israhdem un

Atleekas no milfigeem kahpu mescheem fastopamas wehl Rigas juhmalà, kuras peldu weetas usnem wafarās weefus tahdà daudsumà, ka tureenes kustiba lihdsinajas leelpilsehtas kustibai. Muhsu bildes rahda daschas eewehrojamās weetas un juhmalas peldu weeseem pastihstamas ainas. Suhr= malas peldu weetas weetejee eemihzneeki sen wairs naw

Rēvele.

peestaitami pee ihsta lauzineeku un juhrmalneeku tiha. Weenigi Karlsbades spehzigee melnigsejee swejneeki, kuri teizami prot schahwet butes, renges un brehtliinas, ir wehl atleekas no juhrmalneeku dabiska un kulturas neaptehsta tiha.

Peezpadfmitā gadu fntenti schi pils tita zelta pee Rundas osta, pa turu peenahza peewedumi. Wesenbergai un Terbatai nu nodereja pa atsfargu pret juhras laupitajeem, kuri toreis padarija nedroschu Austrumu juhru. Ta bijuse ihsta klinschu ligda.

Kas atteezas us Igaunijas peekrašti, tad reetumos tur lihdsenā smilšainā juhmala pamafam fahl pazeltees un smilšchu kahpu weetā stahjas no takku un smilšchu atmenu fapopotais „glints“ (no skandinauweeschu wahrda „klints“.) Neweles tuwumā schis klintis pateefscham leeliffas un miffkas formazijas. Newelī pehžstila nemot eeflata par weenu no skaisakām pilsehtam pafaulē. No wezlaku atleekam tur eewehrojams Domkals ar faweem firmajeem pils torneem un muhreem.

Tolsburga (agraf Fredeburga) ir pats pehdejais zeetofnis us seemekeem, kas no wahzeefcheem tizis zelts.

Kad druwa breesf.

Renē Basena romans. No frantschu walodas tulfots.

(Turpinajums.)

Pagahja mehneschi un pagahja gabi. Marija kluma par feeweeti. Wina gahja „algabschos“ pa muifscham un mahjam. Wina bija leela no auguma un wehl skaisata nēla fawā laika winas mahte, tikai winai truhka tās zehlas iseeschanas un weiflo maneeru, kahdas bija pehdejai.

Winas fainneeki atrada winu rupju, eedomigu, brihscham til flinku darbā, brihscham til glehwu un til flittā gara stahwoflā, ka no winas neirareja isdabut neweenas atbildes.

Un par to paschu winu nosodija arī winas tehws. Winsch baidijās no tās winas paschas deht. Tahfumā labibu pfaudams winsch par to domaja un tāpat weidojās wina domas, kad winsch labibas kopinas krahwa wesumā:

— Ko gan wina dara?

Walraf no winas nēla nesinu, ka tikai tikdaufs, zil ta pate manim atstahsta. Schais gados meitenem ir jau fawi noslehpumi. Kas par mokam, ka mahtes tai wairs naw dshwas!

Tolsburga pee Rundas.

Bet ja kahdreis winsch to mehginaja isbahrt, zit maiga tad wina bija pret to!

Sahumā usmaniga un nemeeriga wina drihs ween peebilda, ka wina naw nekahdas wehleschanas, aissfargatees pret nedibinatam tenkam. Un wina fazija:

— Schejeenes meitenes ir us manis greisfirdigas, ka fawā laikā greisfirdigi bijuschi us jums sehni.

Schāi wakarā wina ruhpejās par supas iswahrischanu, isnehma no tihnes schkinki gatas, jeb kastiti ar konserwetam sardinem, kas bija jau Fontenelas pils eemihneeku kahrumis.

Bet pehz wakarā wina lihds ar tehnu noschdas pee ugnskura, jeb isgahja ar to aif mahjas, tur teem bija neleels, feena kaudses wikatna leelumā dahrsis, ar trijam

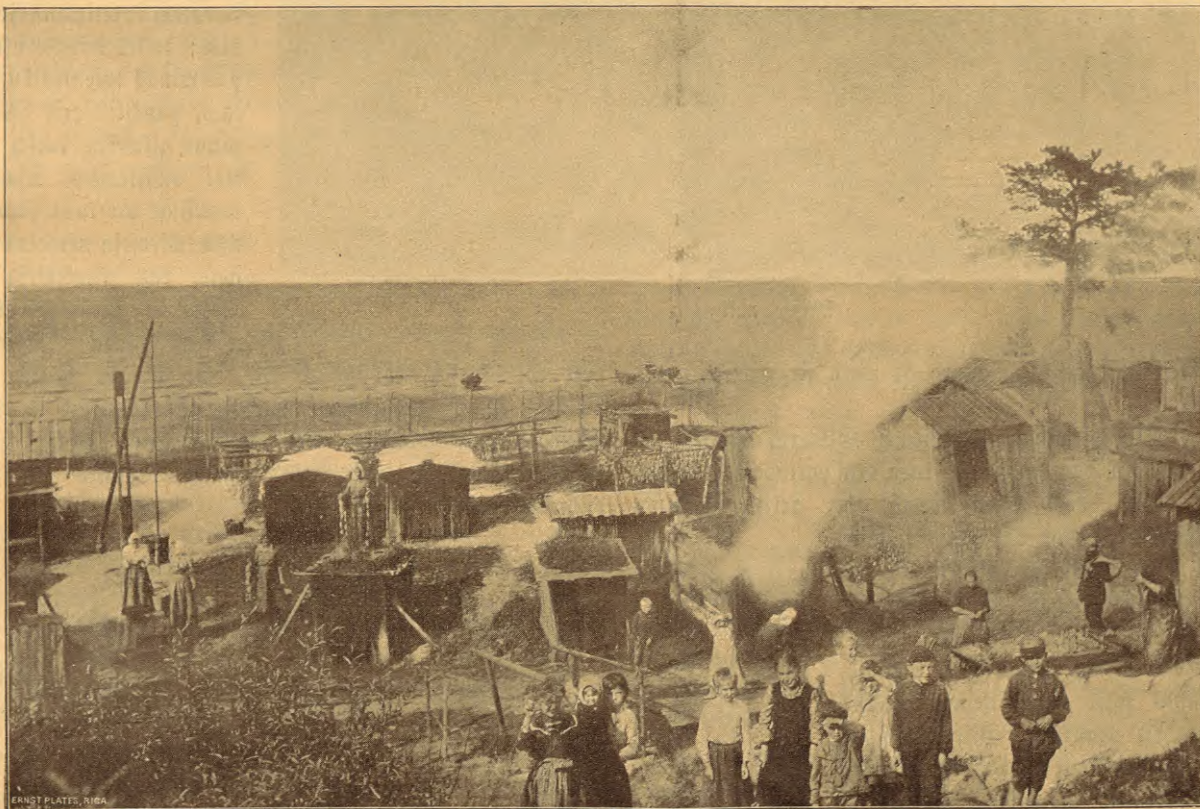
Uvre, Marij, kusch naw ne kreetns strahdneefs, ne ka zitadi labi sttuets zilwets?

Wina smejhās tik patihkami, ka blakus kaimini apffauda scho peewakares stundu pee Gilberta Klofeta.

Bet kas atteezas us wina paschu, tad winsch ne it reis tizeja to wifu, ko wina stahstija; bet winsch it ka likas fewi peewiltees, lai pascham tik nebuhtu jarunā kaut kas par pagahjibu jeb waj jagauschās par tagadni.

— Klausees, Marija, wifs jadara ka peederas, wajaga eet pa taisnu un godigu zetu, kas ir kas, ko tew ne weenreis ween tika teikufe tawa skolas preefschneeze, waj nē? Un waj wina tur naw taisniba?

Bet wina bija tahda nojauta, it ka kad wina padomi paliktu bes eespaida. Winsch paraustija plezus un fazija:

Butu un rengu schahwejhana Karlsbadē.

ahbelem, dascheem ehrtfchogū un dascheem upenogu zereem, bishu kokeem.

Wisaplahrt pahr wifu to pazehlas leels meschs.

Marija mihlinaja fawu tehnu, pate kuhdama gluschi masina, blakus winaam leelajam.

Un wini apsehds us kahda osola dehka, kas jau kahdus dirwdesmit gadus truhdeja pee semes.

Noglahst it tehnam grumbas brihscham bija tik neschehliga leeta. Bet Marijai gandrihs arweenu tas isdewās.

— Kalab tu saudeji fawas abas fainneezes mahfas Dirschē? Likās, ka tu buhtu atteikusēs no maifu schuhshanas, turedama to par pahraf rupju darbu? Kalab tu fwehtdeen lihds pulksten peezeem atstahji mani gluschi weenu paschu? Waj kas ir taisniba, ka tu faejees ar scho

— Badod manim manu pihipi. Wina man weenmehrtik labi klaufa, kad es runaju.

Pazehlas mas duhmu mahkonits. Peezehlas ari Marija, lai eetu un ar atflehgu peeflehgtu putnu kuhiti. Un swaigschmu miljons tad isplehtās pahr mahju, kas eetinās eefsch klufuma, bet ne eefsch meera.

* * *

Kas bija kahdu wakarū kartupeku wahjamā laikā, septembrī 1898. gadā, kad winsch bija pahchdis wakarinas ar fermas patronu, kura atrodas us uskalinischa pret leelajeem dihka dambjeem; pehz tam, noguris no deenas darbeem, winsch bija apgulees kahdā gultā, kas stahweja tuffcha jau no feneem laikeem un kuras dibens puma sem leelā maifu

fwara; jo bija daschfabrt juku jukam fakratiti kartupeku maiš, fakmu kuhki, wezas firgu leetas schai peeleeamā kambari.

Wisapfabrt bija juhtama it tā semes smaka, bet schi smaka, kas nah̄t no ufartas waj faknem peekreetuščas semes

— Sa, fazija sehns, kuzsch stahweja eh̄nā, mehs esam fapratuščees: winai es patiku un es, es ari wimu gribu. Pagahja wairaf miuntes, kur Gilberts neka neatbildeja. Dauds leetas, ko winsch par scho sehnu bija dsirdejis stahstam, winam nah̄za atminā.

Majori nakti.

un kura pee tam wehl fajauzas ar wezu firgu leetu ahdu pelejumeem.

Un aif wifseem tahdeem zehlonēem Gilberts Klokets bef schaubam domaja par arschanu, kura tam patlaban bij bijuse jadara un kahdā wehl semā weetā, kur arklis neweena atmena neaisker jeb kur kweescheem waja-dsetu labi augt. Winsch arweenu bij no-darbinats fawās domās ar darbeem jeb kaut kahdu pagahjuschu notikumumu.

Kahds klauweja pee durwim un eenahja.

— Schis laiks naw nemaf preeksch tam, lai kahdu trauzetu, Gilberts schwi noruhja. Ka gan kam no manis wajaga? Winsch apsehdaš uf fawas gultas ar wateji atwahstu krellu, kailām spalwainām kruhtim.

— Atwainojeet, fazija kahds jauns zilweks, kuzsch weikli eenahja un palika pret gultas kahjgali stahwot: es steidsos weenus steigschus, bet ahtraf atnahst es newareju: es nah̄ku no Sen Newerienas un schonakt gribu gulet Wokresā, kur esmu peederigs.

— Schi weeta man ir draudšiga, Klokets fazija, bet tas wehl neisskaidro, Lire, kahda eemesla pehz̄tu nah̄z?

— Pirms nedetas jums newajaga atgreestees Pas=di=Lupā, Kloketa kungs un juh̄fu meita Marija man usdewa par wifu to ar jums isrunatees.

☞ — Mana meita?

Winam bija tā, tā skau-diba, peezeltees un weenā kreklā, isdšiht senki tam us-kleedsot:

— Gj, melle wifur kur zitur, tikai ne scheit!"

Bet tuhliit azu preekschā winam nostahjās Marijas tehls — Marijas taunas, neapmeerinatas, winam weenmehr pretimrunajoschas azis; bailes winam usnahja par winas weentulibu, pehz tam, pazehlis azis pret scho jauno zilweku, kuzsch mas-leet pahrleezees, usmanigi raudšijās un kura jaunajās azis mirdseja nemeera dsirkstele, kas atmirdseja pee-leekamā kambara eh̄nā, winsch fajuta lihdszeetibu

pret to, kuzsch lihdsigi winam, ar leelām puhlem nopelnija fawu deenischku maisiti, strahdadams waj nu meschā, waj plawā, waj druwā un lihdsigi gahju putnam lihds ar katru gada laiku mainija ari fawu dsihwes weetu.

Laiwaspartija Nigas juhrmalā.

— Es tewis negribu iswehletees, Lire, jo tu esot is-schkehrdetajs, tā laudis faka.

— Kloketa kungs, es neesmu dschrajs . . .

— War buht ir taisniba, ka tu nedser, bet tew ir is-

ſchkehdibas gars; tu ismakfa ziteem un pats ſpehle uf naudas; tew wajaga laboſchanas. Klauſees: ja, ka tu ſati, Marija ir meerâ, tad man ari naw nekas pretim. Leez tu winai to preeſchâ zaur kahdu no ſaweem wezateem, jo agrakti, nekâ zeturtdeenâ pehz kartupetu nowahſſchanas es netiſſchu ar winu runajis.

Weenu otru reift winſch bija ſapnojis, ka wina nah-koſchais ſnots, zilweks, zaur kuru uſtureſees turpinajumâ wina gints, winam kriſtu ap kaflu un ſlehgtu to ſawos ap-kampeenos; bet, ſchâ azumirſki it ka ſmalki dſenoli duhra winam ſrdsapſinas ſpaidi.

Winſch tika ſanehma jaunâ zilweta rofu, kurſch bija tuwojees wina gultai.

— Tagad, manu ſehn, winſch ſajija, neſteidſees pahraf ſtrauji ar ſawu draudſibu pee Marijas un uf manu mahju neeji ahtrakti, pirms es pats tur nebuſſchu nonahjis . . . jo, tu mani paſiſti, ſchâ naw tahda preziba, kahdai jabuht pehz peederibas, tas ir ſlintes ſchahweens no zeka malas.

Smeekli bija winam atbilde.

— Es dariſchu, ka es teizu, Lirè!

— Ko juhs gribejat teikt ar to, Kloketa kungs? . . . Nu, pateizos, man ir jaet un pee tam pa nakti jaet; ja gan, ir jaet . . . nepeezeſchami jaet.

— Tikai man apſoli nepeeſtahtees Pas=di=Lupa?

— Ja.

Durwis aiſdarijas un Gilbertam nenahza meegs, jo winſch bija wiſu ſmagumu tagad pats iſſutis; winſch ne-gribetu, ka Marijai buhtu jaraud.

Un winſch domaja, ka weenmehr winſch pats ir bijis tik weentulis paſaulè un ka winam naw bijis neweena zil-weka, iſaemot wina wezo mahti un Adali, kuras abas bija jau miruſchas un ka neweens zits naw mihlejis nabaga ſemes ruhka un labibas pſahweja. Winſch domaja:

— Preeſch ka gan tagad lai es dſiwoju? preeſch ka? weenigi preeſch ſewis paſcha? oh! zil wiſs tas ir galu galâ neezigi!

Bet wina tahtakakais jehdſeens par paſauli un bee-dreem nobeidsas, jo wina beedri bija atmetuſchi Gilbertu Kloketu.

Schâ paſchâ nakti Etijens Lirè ſajuta ſrdi lepnat puſtam, ſajuta ſrdi lepnibas un mihleſtibas un dſihwibas ſkaiſtumu; winſch iſwehlejas zetu ſtarp pakalneem, pſawam un gar mehneſcha apſpihdeto diſki zauri meſcham dewas arweenu wairaf uf Pas=di=Lupas puſt.

Steidſtigi ween winſch dewas pa rudena natts ſalnas faſtindſtnato ſahli; un winſch ſmehejas un raudſijas mah-koos, kas lidoja gar mehneſi un laiſtijas pilni mehneſi ſtaru ſpoſchuma.

Pehz tam lai leelaja klufumâ kaut ko eekleegt winſch apſtahjas un diwreis atnehma elpu. Un kleeſja:

— Lai dſiwo Marija Klokèt! Lai dſiwo Fontenelas, Korbinjas, Sen Saulgas un wiſas paſaules wiſſkaiſtaka meitene!

Beidsot ar dubkos un piſchkos notraipitam kahjam winſch nonahza zeemâ. Zeka malâ ſtarp kofeem eetihtas atradas peežas mahjas un ſnauda winas wiſas eepretim

meſcham. Winſch peelihda pee weena loga un klufi tſchuffteja:

— Marija?

Winſch negribeja, ka lai no otras puſes Nawu mahjas kahds ko dabuhtu ſinat. Wina ſeja kſuwa bahla un domas ſtumigas.

— Kur gan wina atrodas? Miruſe? Aiſbehgufe? Marija?

Un pehſſchâni pehz tam jaunelle parahdijas; winas kuſtibas bija preeks redſams; ſlehgi atwehras un Marijas neapſegta galwa iſleezas un winas puſatwehrtas azis un puſatwehrtas luhpas natts krehſlâ ſneedſas jaunâ zilweta ſkubpſtam.

— Marij, es eerodos no Wokſas fermas!

— Tu tur biji?

— Winſch nedriſſteja atteikt . . .

— Ah, kahdas zeribas, mans maſais Lirè!

Un wina luhdſa, ſmaididama nomeegojuſes:

— Waj winſch kailu apſolija?

— Par to es netiku nemaſ domajis.

— Tu eſt lopinſch, mans nabaga puifſs; winſch netizis domajis!

Winſch runajas daschas minutes un, ta ka winſch bija dewis ſolijumu neapſtahtees, tad negribedams pahraf ilgi pats pret ſewi noſeegtees, ſawa ſolijuma lauſchanâ, winſch wehl reis apkampa kaiſligi jauno meitenti, paſehra zeka ſomu, kas bija ſemè nomeſta, ar weenu lehzeenu iſlehza uf meſcha zeka un ahtri paſuda.

Marija, iſleektufe galwu zaur loga ſlehgeem, iſplehſtam azim, ſmeeklu pilnam luhpam, lepnibas pilnu ſrdi norau-dſijas uf ſcho zilweku, kurſch pehſſchâni parahdijas un tik pat pehſſchâni paſuda no winas azim meſcha ehnâ.

Wehlaſ Etijens Lirè apprezeja Mariju Kloketu. Tehws, redſedams ſawu meitu aiſtrautu no ſcha ſkaiſtâ zilweta, ne-ſinaja neneeka pretotees. Schâ ſinâ winſch atſina pilnigi ſawalbſtnaſchanas prinzipu, pehz kura mahtes rada behrnu laimi; winſch tizeja wiſu to, ko wina apſtiyrinaja; winſch gribeja wiſu to, ko wina luhdſa. Lai wina buhtu wehl laimigaka, nekâ winſch pats jel kad bijis, winſch tai pee-dahwaja wiſu ſawu naudu, tſchetri tuhſtoſchi frankus, kuras winſch ſawu muhſchu ſtrahdadams un krahdamſ bija aiſ-taupijis. Tehwa ſapni peepildijas zaur meitu.

Marija ſanehma uf nomas neleelu fermu, faſtahwoſchu no kahdeem diwpadſmit hektareem ſemes, wahrda Epina, un kas atradas netahlu no meſcha, gandrihs wiſapſahrt eeflehgtâ no Fontenelas un kas tika pahrdota zaur teefu pehz ihpaſchneeka, kahda Kruks-la=Wilas ſemneeka nahwes un neſen tika nopirka zaur kahdu no wina galwenajeem kreditoreem, tirgotaju no Awalonas.

Marija bija kalpone, kas padarija pee ſaimneezibas wiſus rupjakos darbus, ka: neſa uhdeni, apſopa gowis un jehrus un diwas kehwes, ſchos dahrgumus, kas maſleet par ſwinigu tika tureti un wehl winai bija teefba pahrluhkot weku un kontrolet ſchuwejas, ka ari zitas deenas algadſes. Tas bija taiſniba, ka winai wajadſeja koti daudſ naudas

fermâ eestahjotees, nemas wehl neerehkinot isdaritos aishmumus pee tehwa.

Bet Lire lahdejäs, ka peezu gadu laikâ turpma wünsch neweenam wairs neka neaisdos. Bet Schistamondas mahte bija fazijuse sawam kaiminam:

— Atwainojeet mani, ja es gribu masleet eejauktees juhfu eefchejäs leetâ, Gilbert Klotet, bet waj wajag wifu behrneem atdot. Wini fanem wifu, it ka tas wineem dabigi peenahktos. Wini apfolas buht patezigigi, bet tas ir grauds, kas beeschi ween nenes nefahdus augfus.

Bet welti wina bija runajuse, jo Kloteta tehws bija atbildejis:

— Schistamonda mahte, es strahdaju preefsch sawas feewas un wina ir miruse. Es strahdaju preefsch saweem beedreem, bet wini eefahka pret mani atslahbt. Bet tagad es gribu fahkt buht draudstigs preefsch sawas meitas un preefsch sawa snota: nestahjees man zekâ.

* * *

No ta laika wairak nekâ septini gadi jau pagahjuschi un Gilberta apfahrtne dauds kas zitadati pahrmainjees.

Un Niewra, wismas tai puse us Korbinju, Sen-Saulgu un Sen-Benin-d'Alf ir kwuruse par augligu stuhri. Balti wehrschi un gowis un ffaisti sirgi ar melnam krehpem klejo diwahrtigi leelakâ flaitâ pa ganibam.

Un ganibas, wimu uftureschanai, ir stipri pawairotas.

Un jahle, kas lihds schim auga tikai eelejäs, tagad kkuwa redsama ari augstakäs weetäs. Wina tagad nahza tweefchu un rudsju weetâ; linu un kanepaju fehshana tagad tika isfkausta us wiseem laikeem.

Un Wischijas augstakäs un trelnakäs weetäs, kas lihds schim katru gadu tika usartas un apsehtas, tagad laistijäs kâ smaragds waj kâ sahaina samta parkets un par leelato daku kalna nogahschu gluschi tas pats bija sakams. Wisas schis maswäs nokalnu flihpes bija parketam lihdsstigas.

Un lauku darbeem samafnotees, ari kluwums eestahjäs zeemos. Un eestahjäs winäs kaut kahds primitiws meers. Un toku ehnas klahjäs pahp pkawam.

Korbinjas waj Sen-Saulgas gada tirgus redseja sawestus wairakus pahra tuhstoschus leellopu. No wisas Franzijas un pat wehl no ahreenes scheit fapluhda tirgotaji.

Fermeri palika bagati.

Bet deenas algadschi fuhrojäs, jo tagad wineem nebija tik dauds welenu jaapgreesch, nebija tik dauds druwu janoptauj. Un ari maschinäs fanteem atnehma wineem algas deenu.

Kulshana sen wairs nenotika ne ar firgeem, ne blukeem, jo schahdu darbu usluhtoja jau kâ pahraf gauflu.

Un tagad tikai fehshana, pfauschana, feena schahwe-schana un labibas nowahschana bija weenige darbi, kuzi wehl praftja pa wezam zilweka roku darba.

Un pat meschos wairs nebija tik dauds nodroschinatu darbu, kâ tas bija senaf. Pehz gadeem ilgas zihnischanäs, besfelmibas un no jauna usnehmibas, pehz streifochanas un

nelikumigas bahrdstibas, mescha strahdneeki bija aifneegusch nezeretu darba algas augstumu.

Labi tika samafati deenas algadschi.

Bet fapluhda us Fontenelu pehz tam kaudis no malu malam, no Morwanas, no Scheras, no Aljeras, no at-tahkäs Nijewras, beeschi pat tahdi, kas nemas neprata labi mescha darbus; un wif schee zilweki likäs peerakfitees pee „faweenibas“, usstahdidami sawas teefbas us darbu.

Wineem netika prafts:

— Kas juhs scheit wed:

So ar pilnu teefbu sinaja, ka tas ir bads.

Wineem newaizaja;

— Waj juhs proteet ari rihkotees ar zirwi un sahgi?

Wineem wiseem kahwa strahdat. Bet tad puhsteem wini pahrpildija meschu. Un isnahza tas, ka darba wairums fahka samafinatees un lihds ar to ari pate pekna, to gan Fontenelas deenas algadschi nemas nebija fagaidijusch.

Gilberts gruhti nopuhtäs par tik schaubigeem algas panahfumeem. Winam bija jau peezdesmit diwi gadi. Gerascha strahdat, lauku gais, sahtiga dshwe — wif tas wimu bija ufturejuschi pee labas weselebas.

Wina spehks un wina zirwja zirteeni wehl bija pa wezam.

Winsch raka un zirta kâ kahds jauneklis. Winam weenmehr bija schi weeglä gaita, kâ tas parasts pee kaudim ar pilnigi wesele kermen un fureem mustuki istehreas un tani paschâ laikâ peeaug, bes kâ weens pret otru tee us-fahktu kahdu protestu.

Bahrida Gilbertam palika weenmehr wehl gaischfselfena. Un buhtu bijis deesgan gruhti, jel mellejot atrast weenu weenigu nofirmojuschu matu eefsch schâ lapsas kaschoka, kas karajäs winam apatsch soda.

Kad fwehtdeenäs, labi isbirstejees, lai ishsertu sawu malzku wihna, winsch gahja pa zeku, kas weda no Pas-di-Lupas us muischu, tad ne weena ween fkuke winâ peewihläs, wazadama:

— Kas tas gan ir par sehnu, kas tur tã lepni aifset?

Un ja winsch smehjäs, tad mirdoschas kkuwa wina azis, kâ kahdam behnam, kas preekam tij.

Bet smetees winsch koti reti smehjäs un tas bija talab, ka beedri, kaut gan to wehl zeenija, tomehr bija pametuschi un ari talab, ka Marija neka labi nerihfoja Epinas fermâ.

Lire apfolijumi nebija nekäs zits, kâ tuffcha leeliba. Strahdat winam nebija nekahdas patifshanas, felmju nebija nekahdu, jo winsch arweenu dauds notehreja un labi wehl, ka winam nebija jaustura masi behrni.

Beedri pee wina weenmehr atrada atklahdu galbu. Pa zekam teem arweenu beeschi gabijäs to apmeklet. Pee Lire peestahjäs, lai masleet pasmeetos un eedsertu. Un wihnam, kuru Epinas faimneeks ar laiwiam lika peefuhtit pa kanalu no deenwideem, nekad nebija zeribas par wezu kkuht.

— Ir wajadsigs, ka jaunibâ prezajas, schee kaudis fazija.

— Ta ir jau pagahjuse, atbildeja Gilberts.

Laitu no laika winsch dširdeja stahstam, ka parahdi fa-
krahjotees, ne tīfai pee pretšchu peegahdatajeem pilšehtinā,
kuri bes malkas tahlat nedewa, bet ari pee notara, kur
teem bija jau treschā noma nesamafata un ari pee Kor-
binjas waj Neweras auglotajeem.

Marija fen šchos parahdus bija noleguse, bet tagad
wina tos sahka atšiht un nedewa tehnam meera, nahkdama
ikkatru nedeku pee ta, luhdsot pehz palihdsibas. Un winsch
dewa farai meitai, baididamees, ka zitadi tam waretu is-
zeltees ar to wisafatā wahrbu kilda.

Dtrā deenā wina gahja waj nu us tirgu pehz eepir-
kumeem, waj kaut kur us krustibam, waj kahsam, atstahdama
mahju waj nu kahda kalpa waj gana usraudšibā.

Gilberts bija gribejis wairak reišchu palikt Marijas
weetā par lopu apkopeju un šaimneezibas pahrluhkotaju,
bet behrni us to labi neegahja, jo wineem nebija patih-

kami, ka wina pašča azs reds wišu wina nolaišto šaim-
neekofchanu fermā. Un winsch zitadi negahja us Epinu,
kā tīfai tad, kad to tur eeluhdja, bet šchi eeluhgščana bija
kott reta.

Luhk, kur bija tee zehloni, kas nefahwa Gilbertam
Kloketam meerigi gulet šchai marta wakarā, kur Miščels
de Mekšimje domaja šawufahrt, atšpeedees ar elfoneem
us loga rantes. Malkas zirtejs pahrdomaja koti fenas
leetas.

Un winsch domaja ari, ka dabujis diwdesmit frankus
par darbu us eepreekšēja rešhina, winsch šcho labo gadi-
jumu nepalaidis neišleetotu un pirms darbu eefahkt, puš
no šcheem ismalkateem diwdesmit frankeem winsch atdos
Marijai, kura par teem buhs preeziga.

Un kas šina?

(Turpmat wehl.)

Nelgu laime.

Afpasijas.

Weens šltuma wilnis atpluhdis
No plashās muhschibas selgas —
Un preeka af'rās wišs štaro un mirds,
Pat aukstajam ledum kuhst zeetā šrds!

No leelā auglibas mitruma
Pat pehrnās lapas top walgas;
Tās mas pa masam šahk atšafot,
Štā wehl dšihwe tām špehtu to dot!

Un šapnu pilis bes pamata
Šahk buhwet wiš nelgas;
Škreis wehl šeedons tos peewihlis,
Bet gudrats neweens naw palizis!

Dahrsa konzertā.

Dijas Bangas reflešija.

Lehni, lehni wirsas prom melnais leetus mahkonis. Kā
atweeglots. Wehl pašb pehdejee šaules štari. Tad atlido
krehšla.

Trako nemeerigā juhra . . .

Nupat ašdegatās ugunis šhž . . .

Grante špeedšigi tšchirkt sem šulainu šteidšigajeem šokeem.
Leetus us sehdekeem atšahjis šawas mišča pehdas. Šulaini
ar parasto štubu šteidsās tās isnihzinat

Tahumā, kā ašfelsees, ešwelpjas wilzeens. Aš dahrsa
šehtas nodimb weena otra gahjeja šmagee šokl.

Brihdi zits netas naw dširdams.

Tad isnahk no pajumta šfirmas wahrtu šargs. Mecha-
niski winsch šoko šawu eemihšo tazinu us leelo wahrtu puš.
Winsch nemana, ka kahda glušchi nodšeltejuše lapa, atrai-
šhjušes no wisaugštakā šara, aškrušto winam žeku. Pa-
štatijees us eelu, winsch pagreeschas eefahmus un šahw tur,
kā gadeem jau šahwejis.

Publika šahk pulžetees.

Kā pirmā atnahk kahda bahla meitene. Šargs palozas

un ar rošas mahjeenu ušajzina to eet tahlat. Tās šahws,
kā ehnā ištihdšejis. Wati šaules balinati. Šeja klohta
wahjam šahju grumbam.

Nerwošt ta parausta šawu geħrbu. Noglubina to. Tad
atšehstas kahdā attahkatā šuhriti.

Pa brihscheem šteidšigi ešoko mušku pulžini. Šautri
teħšedami tee nosuhd aš paaugštinajuma.

Šešahkas krehšlu gruhštichana, šihgu ušštanofšana, ap-
špeesta tšchalofšana . . .

Aškal palozas wezais wahrtu šargs. Šchoreis tomeħr
ne wišai dšiki. Mahzejt ir bahli šehni, nodilufšheem uš-
walkeem, nobahlejuščam študentu žepurem. Teem gaita
gurda, bet wanaga škateens. Šokl teem ušmanigi, šaudšigi,
kā šwehtnizu bradatot. Tee peeglaščas zits pee zita. Kunā
tšchufštedami.

Tad kā šchwirkona eetšahufstas šihds. Lampu gaismā
eemirdšas šeeweešču truhšču rotas. Šmaidot pawiš baltee
šobi. Šliwinas putnu špalwas, plihwuri.

Mahzejās nofehščas wisgaischakā weetā.

Speekifchus takti wihtinadams, eesteidfas pulzinfch trahf-
nefchu. Tee aplalpotaju tubumâ eenem klastos galbus.
Smeekli, flakas farunas, tranku fandinafchana un spee-
kifchu klabinafchana rahda, ka teit raugas uf wifu no alus
glahfes un deffnu stahwolta.

Pa tam ap wahrteem fabruht wofels puhlis. Ahtrati
klanas wezats fargis. Dfifaki leezas wino stihwâ mugura.

No pirmâ azu ufmeteena leetas, ka burfmâ wif weenadi.
Tuwaf apluhfojot, war manit leelu daschadibu. Zits ir
fpihdofchs un tauks, zits ifstihdsejis un paguris. Zits ar
galwu teezas mahfonos, zits bikli melle semi. Drehbju
fchwihfona top te afata, te maigata. Stati kaisli kabri,
ilgâs mehrtti, fapnojoschi, noguruschi.

Nedaudfâs minutês dahrs jau eetilpis fewi wairatus
fintus kauschu.

Grante tfchirfti kâ ifmifufe sem daudfajâm fmalfti gehrb-
tajâm kahjiam. Lampu gaisma fadinas ap labi koptajâm
fejâm. Gais barojâs no taukajâm elpam.

Smeekli jauzas ar farunam. Trauti fchkind. Sulaini
steidfas. Bet no attahlatâ stuhra klist dascha smaga no-
puhta . . .

Kâ aiskawejees, nepamanits, pusffreeschus eesteidfas
wehl kahds wezittis. Us pirkstu galeem, klusu tas usmekle
pirmo wistuwako weetiau un nedroschi apsefstas. Tad
nomem jepuri, noslauka fweedrûs un gaida, dfiti elpodams.

Wif fatusas. Trofknis aprimst . . .

Wezittis pat peejetas . . .

Pawis taktis fislis . . . Skanas zetâs . . .

Wagnera „Lohengrins“! Pahrlido kâ fchaltas pah
klaufftajeem. Bahlee tehli pahrlahj rotam fejas . . .

Neatlaidigi wijoku wilnis teezas uf augfchu. Nedaudfo
tauru flanas to pahrweiz un speesch atpatak. Kâ wajats,
tas afarainti kleds un raud. Bahrgâs bases to aprahj.

Tas aplufst. Bet, klau, te mefcha rags ufwijas augfu
gaisâ un gawilê. Witina zitas flanas, lai tam feko. Bet
kolihds tât pazetas, te basu fchufsmu smeekli stahjâs tât
zetâ un mehdi . . .

Eit tfchello neteezas. Kâ firdsapfina ta brihdina mahfas
un fchuhpta dseefmam tât eeatjâ meegâ. Tad, mahfam
fnauschot, ifdala tât fkuhpfus, lihds kamehr arfas fihkee
fwanini tât modina. Ahjaunoteem fpehkeem tât stahjâs
darbâ. Stihga stihgai lihdsâs wilko, rotas fasteepjas, ap-
kampjas . . .

Pirmâ wijole wehl tikfo fpehji elpot. Ta atrodas pus-
zetâ. Ta luhds, draud, mahj. Bet mahfas wizu nepeenem.
Stumj to atpatak . . . Ta dseed arween fihkati, arween
semati ta flihd . . . Tad usmekle tfchello flanas un mirft
tam pee kahjam . . . Wehl gaisâ notrihz dseefma, tad ta
aplufst. Ari tfchello stahjâs brihdinat . . .

Brihdi kapa klufums . . .

Tad applauf, gawiles . . .

Sejâs parahdas gan fmaidi, gan fahpju grumbas . . .

Wezittis nerwofst raufta programas stuhri. Bet attahlatâ
stuhri bahlais feemeetes stahws ir fawilzees gandrihs tfchumurâ.
Tajâ newar ifschkirt zilwefu. Eitai diwas teewas rotas
krampjweidigi fatur tumfcho gehrbu. Us preefchu paleektâis
kailais kalls atgahdina mirofcho stihgu . . .

Pawis atkal taktis fislis.

Nofib fchakowfka ugunis, ka teitfmas noschalz Rubin-
steina stahsti. Notfchauftis Griega maigais fkuhpfus. Modreb
Bethowena flehptâs fahpes.

Un katra flana atrod few radneezifku dwehfeli.

Drihs jaunefku azis eestibfchwojas, drihs firmgalwju smagâs
galwas noleezas. Jaunawas flepus ifdala gaisam fkuhpfus . . .
Bahlee tehli nolahd dfitiwi . . .

Bet wif bauda . . .

Muhfu behrni.

Ilgi peesmakufchâ gaisâ
Nastas nefâm falihfufchi,
Strandâs gehrbti nowahrgufchi
Gahja muhfu mihlulifchi.

Cetinamees rupjâ maifâ,
Noahwâm no kahjam wihfes,
Kad no tahlâs paradises
Gahjâm dfitidet flaidras ftaas: —

Stuhpsti padewigi roku
Tam, kas bahrgi nuhju zilâ, —
Kas par to, ka meefa flâ
Tew pat nattis nedod meeru? —

Nogrees pats preefch fewis toku,
Peenes pats pee fawa lunga;
Pascha ahda, pascha runga, —
Ne jau katram pascha griba . . .

Dari tât, tad atlihdsibu
Sanemft pehz dfitiwes behdam;
Eitai eet pa fawâm pehdam
Mahzi fawus mihlulifchus.

Ja meh fchahdu pasemibu
Redsefim uf audfchu audsem,
Tur tad meh no muhfu draudsem
Stahstifim tif wifu labu — —

— Wifas nastas, wifus flogus, —
Atraifiti tât no grehsteem, —
Gahjam nest ar pehd'jeem fpehkeem,
Kamehr nahza jaunâs wehstis:

Muhfu behrni atwer logus,
Atrauj durwis lihds pat galam —
Un pa wifâm malu malam
Wilno jaunâ laika dseefmas! . . .

Apškats.

Walšis domes darbiba.

15. m a j a s e h d e s beigās. Gutschkows: Karstais strīds ap weztizigo likumu peewell wispahrejo usmanību jau trefcho deenu. Sewiški dšihwi eeintereseti winā muhsu brahki weztizigee, kuzi isswaiditi pa wisu muhsu plascho tehwiu. Waj juhs sineet, ka schobrihd wisās weztizigo basnizās un luhgšchanas namos pazetas karstas luhgšchanas us augšceeni, lai likums tiktu peenemts tanī weidā, kahdā to wehlas weztizibneeku komišja? Sposchā preefchlikuma aistahweschana no referenta un daschu zitu runataju pufes atnem man wajadšibu, wehl peewest kahdus zitus labakus peerahbijumus par ta pareišibu, no otras pufes bija dširdami tikai tufschā patofa wahrdi, eefsch kureem raudšija apflehpt sawu motiwu truhkumību. Neaismirsteet, ka komišja eefneedsa sawus trihs wehlejumos newis kā paščas isdomajumu, bet kā weenbalšigu weztizigo preefchstahwju prašjumu. Winu literatura pehdejā laikā tikai ween prašja tos pahrgrosijumus, kuzi eewesti minetos 3 punktos. Tā tad eefsch tam neredseet wis kaut kahdu referatu no kahdas domes komišjas, bet wisu Kreewijas weztizigo šrds wehlejumos. Welti labajee grib aishahdit, ka ta esot kahda politiska, waj pat schihdu intriga. Weztizigee buhs begala pahrsheigti dširdot, ka winu wezu wezee prašjumi teef nostahditi par schihdu waj kadetu isdomajumu. Loti noscheloju, ka ari mans draugs Krupenškis to pašchu apgalwoja; tomehr issatu winam sawu atšiniibu par to, ka winasch nenofauza preefchlikumu ari par oktobristu intrigu, lai gan komišjā schee pehdejee karsti aistahweja to, ko Krupenškis te apkaroja. Weztizigo prašjumi isskaidrojami ar tam wajaschanam, kuras tee zeeta weseleem gadu šimteneem. Tadeht nebrihnatees, ka wini zer sawa stahwokka uslabofchanu tikai šingra likuma robeschās. Gesneegti pahrlabojumi grib tikai panahkt to, ka administracija wais nedrihstetu eejauktees weztizigo šabeedribu ikbeeniškā dšihwē. Waj winu neustiziba un schaubas neatrod deesgan isskaidrojuma eefsch tam, ka weseļu 250 gadu laikā weztizigee lihds ar schihdeem nodereja semo, widejo un augstato eerehdau mantlahribai par wislabato awotu un par ismantofchanas objektu? (Kreisee applaudē.) Parunajeet ar weztizigeem, un tee jums pastahstis, ka wini uštureja ne tikai aprinkā preefchneekus un to palihgus, bet ka ari gubernatori un generalgubernatori dšihwoja weztizigo algā. (Dpostizija un dafa zentra applaudē.) Tagad weztizigee wisu to grib nomeši no sewis nost, wini prasa tizibas šludinaschanas brihwibu. Bet faseet man juhs, schis brihwibas pretineeki, zik tahku juhs winu gribeet aprobeschot? Teefšbu špredikot luhgšchanas namos, weztizigo školās un us kapeem juhs tatschu gribeet dot, bet waj tad privatee dšihwokki, kur šw. rakšu isskaidrofchana atkauta, buhtu flehgti Deewa wahrdu šludinaschanai, waj ne? Kahdos špaidos juhs scho brihwibu gribeet eeschnaugt? Šo ja weztizigo šprediki peenemtu atklatu raksturu, tad tatschu stahfees špehka 4. marta likums. Kahdus špaidus juhs gribeet uskraut weztizigo literaturai un preseī? Redseet, ka

juhsu preefchā šabruht wisas juhsu eedomas par to fantastisko raksturu, kahdā weztizigo mahzibas propaganda waretu parahditees, un wisu to eedomu deht juhs gribeet uslikt wisadas nastas winu draudschu dšihwei, kuzai jabuht swabadai ne tikai no pašcha likuma, bet ari no administrācijas plaschajeeem tihkleem. Ari prašjumā par weztizigo draudschu peemeldefchanas kahrtibu redsama tikai zenschanas atswabinatees no gubernas administrācijas direkzijas atšinas, kuzai peederetu teefšba atkaut waj neatkaut dibinat draudses. Wisai naiwas ir pretrunas pret prašjumu deht weztizigo garidneeku nošautofchanas par preestereem. Waj tad schee pretineeki muhsu tautu tur par tumšchu, ka ta nesinatu ischširt Maslawas weztizigo biskapu no Maslawas metropolita? Weztizigo prašjumu pretineeki par teem war nostahdit pretim tikai wahrbus. Wimeem vonas wajadšiba nostahdit pareistizigo basnizu wistumšchakās krahsās, mahlet us seenas baigu nahkotnes ainu, ka ja weztizigeem atkauschot winu luhgtās teefšbas, tad pareistizigā basniza pawisam šagruhschot. Gelfschleetu ministra beedrs pat apgalwo, ka walboschās basnizas teefšbas tihschot apzirptas. Šs juhs gribetu aishwest no schis zihnas ar wahrdeem. Schee strihdi atgahdina tās paščas debates, kuras iskaroja 250 gadus atpaka, tikai mainitās lomās. Tagad fanatizms un schauršrdiga burtu aistahweschana nepeemihht wejās pareistizibas peekriteju pufe. Wehginaschm pazeltees no scheeem forešgiteem apzerejumeem. Wisu to peleko deenu widū, kuras teef muhsu likuma došchanas darbiba, pehdejās trihs deenas ir gaischas, tā kā šwehtu deenas. Weidsot mehš peetikām kaut pee weena pamata jautajuma apšpreefchanas. Atminatees 17. oktobra manifesta wahrbus: „Ušleekam waldbibai par peenahkumu ispidbit Muhsu zeešchu gribu, dahwinat eedšihwotajeem neaisškaramus pilsoniskas brihwibas pamatus, dibinotees us pateefu personas neaisškaramibu, apšinas, wahrda, šapultschu un šaweenibu brihwibu.“ Kungi, kas ir no ta ispidbits? Sinat, ka ispidbits ir mas, ka ap wisu to nolaidufsches šmagi nemeeribas mahkoni. Sinat, kahdas apšuhdšibas no wisam pufem atškan pret waldbibu un pret mums. tautas preefchstahweem, ka mehš kawejamees eewest šchos augstos prinzipus. Ša schim fuhdšbam ir dauds taišnibas, tad waram ari daschu ko peewest šawai attaišnofchanai. — Runatajs aishahda us wejās administrācijas negatawibu jaunās kahrtibas eeweschanaī un rewoluzionaru pahrmehribam, un tadeht waldbiba warbuht wairak nekā wajadšigs bijufe atturiga brihwibu realifschanā. Bet kahdi ir eemesli tizibas brihwibas aprobeschofchanai? Daschi warbuht domās, ka weena otra tiziba wilks few lihds sozialo, ekonomisko, politisko waj tautisko jautajumu, bet waj wisam schim eerunam kahds pamats? Taisni tee, kuzi weztizibneekem dšeedaja tik augstas šlawas dšeesmas par winu uštizibu tautai, walstei, tehwijai, ka tee monaršiski un konserwatiwi laudis, atraida winu prašbas. Atstahstischu jums, ko peedšihwoju daschus mehneschus pirms 17. aprika manifesta. Sinat, ka muhsu Mandšurijas armijā bij dauds weztizigo. Wefeli kasatu pulki — Urala

un Kubanas, un beidsot ari Sibirijas korpusos bij dauds weztizigo, un ſcheem kaubim nebij atkauts dabut garigu eepreezināſchanu no ſaweem garidsneekem. Apdomajat titai to aukſto neſchehlibu, kad kaudis ſuhtija nahwē par Zaru un tehwiju un pehzat teem lika nomirt kā ſukeem. (Wis-pahriga ſakufteſchanās wiſā namā). Prptams, ka Mandſchurijā bij leels uſraukums par tahdu kahtibu. Mans draugs Michails Stachowitſch, kurſch tikdauds puhlejees, lai panahktu tizibas zeefchamibu, lihds ar mani metās kuhgt, lai ſcho ſchaufmigo kahtibu atjeltu, wiſt mums gan juta lihds, bet wiſt muhs tāpat atraidija, tā to tagad dara ar weztizigeem. (Applauſt widū un pa kreifš.) Es nepadarifchu negodprahtigu darbu, ja teitſchu, ka biju ſpeests telegrafet kahtam zilwekam, kura wahrds teef ſwehtits no tuhſtoteem un deſmit tuhſtoteem zeeteju Mandſchurijā. Es kuhdsu muhsu Maſkanas Leelkaseeni Seſſawetu Seodorowu, un ar Winau peemihofcho ſirſnibu un energiju Wina iſleetoja wiſus Sawus Wisaugſtatos ſatarus, kamehr beidsot iſnahza atkauja, peelaift weztizigo garidsneekus pee ſlimnizās mirſtoſcheem weztizigeem ſaldateem. Pehz tam aiſtejeja wehl daſchi mehneſchi lihds 17. aprila manifeſtam. Mehſ waram teikt, ka Wisaugſtaka wara ir darijuſe ſawu darbu. Warbuhz winai ari ſtahweja blaſkam tee paſchi welna adwolati, kuri tai aukſt eefchufſteja tos paſchus wahrbus „ſanatiſms, nepezeefchamika“, kuras mehſ ſchini namā dſirdejam. (Wehtraini applauſt zentra un pee oſoſijijas). Wisaugſtaka wara ne tik ween iſdarija jautu likuma doſchanas darbu, bet ari ſaſneedſa augſtu mehri, wini radija ſameerinaſchanas aktu ar weenu ſawu pawalſtneeku daſu. Atminat weentahriſchos, ſirdi kuſtinofchos wahrbus tanī ukafa: peefauzot Wisaugſtaka ſwehtibu uſ ſcho meera un mihleſtibas leetu . . . un nu jums, tautas preefſchſtahweem, nahſas iſweſt lihds galam un papildinat eefahkto darbu. Waj mums peetiks ſapraſchanas un duhſchas, beſ plaſchās labās likumu doſchanas turpinat ari to mihleſtibas un meera darbu, par kuru runā 17. aprila akts, jeb mehſ atraidiſim weztizigo dibinatās praſbas, atkauſim ari turpmat adminiſtracijai eemaiſtees wina dſihwē un ar to weztizigo dwehſeles atſtaſhim to giſti, kura winaſ ſaruhgtina? Mani kungi, mehſ ne tik ween ſpreefcham par weztizigo draudſchu likumu, mehſ teefajam ne titai winaus, bet ari ſewi paſchus. To paſchu ſpreedumu, kuru juhs ſew taiſſeet par ſcho likuma projektū balſodami, jums ari wehſture pate paraſtiſ! (Ugi applauſt widū un pa kreifš.) — **I ſch e i d ſ e:** Sozialdemokrati balſos par labu weztizigo likumprojektam, jo tajā manama daſina no tās brihwibas, kura ir weens no atſwabinaſchanās kuſtibas eekarajumeem. Nekad wehl labee naw tik atklahti iſrahdijuſchi ſawu eenaidu pret humanitati un ſawu reakſionariſmu kā tagad, ſpreefſhot par religioſas propagandas brihwibu. Weztizige, negaideet ſchehlaſtibas no pareiſtizigo garidsneezibas, kura aiſſahw ſawas ſchkiru intereſes. Schai leetā tee, kuras Gutſchows rakſturigi noſauja par kundſineem, pareiſtizigā garidsneeziba un wal diba buhs tas trijuhg, kas zentifees pagreeſt atpakat wehſtures ratu. Tatſchu wiſu Kreewijas tautu un kreewu ſabeedribas progrefiwās daſas ſimpatijas ir weztizigo puſē. Atminat

to, weztizigo kungi, jo zihna wehl ſahw preefſchā. (Applauſt pa kreifš.) — **L w o w s II.:** Man jarunā domes garidsneeku wahrdā un jaaiſſahw ta draudſiba, kura gadu ſimteneem paſtahwejuſe ſtarp pareiſtizigo baſnizu un kreewu walſti. Tee, kas balſos par religioſas propagandas brihwibu, grihēs iſjaukt ſcho draudſibu. Ja to darifeet, tad nebuhs ari nekahda eemeſla, leegt ſcho kriwibu zitām tizibam. Tas ſatrizinās baſnizu un to draudſibu un ſaweenibu, kura paſtahw ſtarp wina un walſti. Ja pareiſtizigā baſniza, praſa maiſt, tad es to wiſpirms doſchu pareiſtizigai baſnizai un newis zitu tizibu peekritejeem. Lai man wini peedod — es balſofchu pret propagandas brihwibu. Weltigi atſauktees uſ 17. oktobra manifeſtu. Tas ir titai taiks prinzijs, kas atkarigs no likumdeweja. Ja adminiſtracija godiga, tad likumā ſehki noteikumi naw wajadſigi, ja turpretim adminiſtracija naw godiga, tad wina pratis weenmehr apeat likumu. — **Referents K a r a u l s** ſaka, ka pehz Gutſchowa ſkaiſtās runas wiaſch neturot par wajadſigu wehl reiſ apſpreest debates. — **Wiſpahrejās debates** nobeigtas. Kolafa labo un darba grupas formulas. Darba grupas formulā aiſrahbits, ka tur, kur naw ſtudinaſchanas brihwibas, naw ari tizibas brihwibas. **Barons F e l k e r ſ a m s:** Baltijas gubernu deputati negrib eejauktees pareiſtizigās baſnizas eefſchejās darifchanās; tadeht, tee, kad balſoja par ſinoda budschetu, atturejās no balſofchanas. Tagadejais jautajums neſihmejas uſ pareiſtizigās baſnizas eefſchejo kahtibu, bet ir tahds jautajums, kam wiſpahreja walſis noſihme. Kā Kreewijas pilſoneem un domes pilnteeſſgeem lozefteem mums ir neween teefiba, bet pat peenahkums, balſot par labu likumprojektam, kuru iſſtrahdajuſe weztizigo komiſija, jo wairak tadeht, ka Baltijā dauds weztizigo, kuru likumigās teefibas un praſbas turam par wajadſigu aiſſahwet. — **Garidsneeks I ſ p o l a t o w s** domes garidsneezibas maſakuma wahrdā paſkaidro, ka ſtudinaſchanas brihwibas noleegums neſaſtan ar Kristus un wina apuſtuku mahzibam un peemehtreem un ka tas kaitē pareiſtizigās baſnizas zeenibai, kuri, kā apſkaidrotai no ſwehta gara, naw nekahdas wajadſibas pehz ſoda lihdsſeekem, ar kureem waretu ſewi aiſſahwet pret zitu tizibu uſbrukumeem. Tas neſaſtan ari ar 1905. g. 17. okt. manifeſtu un neſaſneedſ labus panahkumus, bet rada atkritejos fanatiſmu, kuri tahdā gadijumā iſplata ſawas mahzibas ſlepeni un tahdā kahtā nowehriſch no ſewis to uſmanibu, kureem jazihnas ar baſnizas eenaidneekem. — **M i k u k o w s:** Kadetu frazija newar balſot par labo frazijas formulu, jo tajā apgalwots, ka lihdsſchinejee likumi ſaſtan ar 17. aprila ukafu un 17. oktobra manifeſtu. Kadeti demā, ka taiſni tagad jaſper pirmais ſolis, lai paſtahwoſchos likumus ſaſſanotu ar mineteem akteem. Mehſ newaram peekriſt warifejeem un leekuteem, kuri ſaka, lai weztizige maſleet pagaida. (Sauzeeni pa labi: „Deeſgan! Noſt!“) Es beidſu un paſinoju, ka labo formulai par labu es nebalſofchu. — **S a r o n ſ k i s:** Tā ka ſchis likumprojekts neſihmejas uſ pareiſtizigās baſnizas dogmateem un eefſchejo kahtibu, bet nowehriſch titai warmahzibu, tad poſi tura par ſawu peenahkumu, peedalitees pee balſofchanas. Mehſ wehlamees

pilnigu apŝinas brihwibu, tadehĥ balŝofim weztizigo litumprojettam par labu. Applauŝ pa kreĥĥ. Tribinē uŝtahpi graŝ Uwarowŝ. Labee troŝĥno un ŝauz, ka atŝewiŝĥeem domes lozĥteem naw brihw runat par balŝofĥanas motiweem.) Preeŝĥŝehdetajŝ: Par balŝofĥanas motiweem war iŝteĥtees waj nu atŝewiŝĥu grupu wahrđā waj atŝewiŝĥu domes lozĥtku uŝdewumā. (Preeŝĥŝehdetaja tribinē uŝtahpi domes opozizijas lozĥki un paŝino, ka wini pilnwaro Uwarowu runat wina wahrđā. (Labajā puŝe troŝnis.) Uwarowŝ brihnaŝ, ka labee eeŝneeguŝĥi preeŝĥlitumu, iŝteĥtees par konzilu, lai gan tee weenmehr eŝot pretim tam, ka eejaugaŝ pareiŝtizigaŝ baŝnizaŝ darifĥanaŝ. Winŝĥ no balŝofĥanaŝ ŝĥai gadijumā attureŝĥotees. Weenbalŝgi peenem pahrejaŝ formulu. Nobalŝojot atraida labo ŝraŝzijaŝ un darba grupas formulas. Pulŝten 3 un 44 min. paŝludina pahtraukumu lihđŝ pulŝten 4½. Sehđi atjauno plŝt. 5 un 35 minutēŝ kraŝa Wolkonŝka wadibā. Wiŝkaps Jewlogijs leŝ preeŝĥā 1. pantu par ŝludinaŝanaŝ brihwibu papildinat ar Krupenŝta eeŝneegto pahrlabojumu. Pahrlabojumu ar 178 pret 139 balŝim atraida. Peenem trihŝ pirmoŝ pantuŝ. Reŝtudowŝ leŝ preeŝĥā, lai 4. pantu papildina tā, ka weztizigo draudŝi war nodibinat uŝ 50 perŝonu paŝinojumu un newiŝ uŝ 12. Reŝtudowa preeŝĥlitumu atraida. Pantu peenem weztizigo komiŝijaŝ redakzija. Wiŝkaps Jewlogijs grih, lai weztizibneeku preeŝteruŝ u. t. t. ŝauz titai par „garigam perŝonam“. Preeŝĥlitumu atraida. Tahlaĥ apŝpreeŝĥ 6. pantu par weztizigo draudŝĥu nodibinaŝanaŝ ŝahrtibu. Garidŝneekŝ Lebedewŝ iŝfaŝas pret paŝinoŝanaŝ ŝahrtibu. ŝĥai jautajumā runā ari eeŝĥleetu ministra beedŝ Riŝĥanowŝkiŝ un reŝerentiŝ Karaulowŝ, taŝŝ 3 reiŝeŝ. Nobalŝojot, peenem weztizigo komiŝijaŝ ŝaŝtabito pantu. Tahlaĥ beŝ debatam peenem no 7. lihđŝ 46. p. Ministra beedŝ Riŝĥanowŝkiŝ grih, lai par weztizigo garidŝneekŝeem aiŝleedŝ huht tahđam perŝonam, kaŝ ŝauktas pee teeŝas par tahdeem noŝeegumeem, kuru deĥĥ ŝaudē teeŝbaŝ, ka ari tam perŝonam, kaŝ iŝŝlehtas no muŝĥneeku waj zitam ŝahrtam. — Nobalŝojot, ŝĥoŝ pahrlabojumŝ atraida. 47. pantu peenem weztizigo komiŝijaŝ redakzija. Peenem ari pahrejoŝ punktŝ. Reŝerentiŝ Karaulowŝ noŝahpi no tribineŝ. Wina pawada opozizijaŝ troŝĥnaineŝ applauŝ. — Molafa peepraŝjumumu tara minitrim, tadehĥ Donas kaŝaku atamans neeewehro Wiŝaugŝtati apŝtiŝprinato waiŝŝ padomeŝ lehmumu par ŝemeŝ doŝĥanu kaŝateem. Weetejaŝ waldbiŝas eeŝtaŝdeŝ kaŝateem ŝemeŝ nedob, bet to iŝrentē. Peepraŝjumumu eeŝneedŝ komiŝijai, lai ta to iŝŝlata nedekas laiĥa. Sehđi ŝleđŝ plŝt. 6 un 17 min. Maŝloŝĥā ŝehđe 19 maĥa.

1. junijā peenem otrā laŝjumā litumprojektu par tizibaŝ brihwibu. (Galejee un mehreneŝ labee pa debatu laiĥu atŝahja ŝahli.) Starp zitu dome atwehĥ preeŝĥ Amuras dŝelŝŝeta reetumu datas 76,348,832 rbĥ.; dŝelŝŝeta hubweiŝtarp Tjumeni un Omŝku 31,880,000 rbĥ.; atwehĥ kreditu aiŝgahjeem uŝ Kaukaŝu (te Kaukaŝuŝ domneeki peeŝhne, ka waldbiŝa ar iŝĥetotajeem grihot Kaukaŝu pahŝreewot.) Kraŝŝ Teniŝĥewŝ reŝerē par miŝiona kreditu preeŝĥ wiŝpahrejaŝ ŝĥandarmerijaŝ. Petrowŝ III. domā, ka wiŝpirmŝ wajaga uŝlabot ŝemneeku, ŝrađneeku un pilŝĥtu amatneeku ŝahwollĥ, un tad titai ŝaĥtees pee polizistu apdroŝĥinaŝanaŝ.

Behz daŝĥadeem ŝĥĥateem projektēem Skoro = padŝkiŝ reŝerē par ŝauŝĥu ŝĥaitiŝĥanu un iŝfaŝa wehŝleĥĥanaŝ, ka tahda huhtu iŝdaroma iŝ 10 gaduŝ, un ka otrai janoteĥ 1910. gada deŝembri. Statiŝtiŝkaŝ zentralkomitejaŝ preeŝĥneekŝ iŝŝaidro, ka waldbiŝa gatawa iŝŝrađdat atteezigu litumprojektu, bet neuŝnemas 2. wiŝpahrejo ŝĥaitiŝĥanu iŝdarit 1910. gadā, jo eeŝpreeŝĥejee darbi ween praŝot wiŝmaŝ 15 mehneŝĥuŝ laiĥa.

Preeŝĥŝehdetajŝ ŝino ŝozialdemokratu preeŝĥlitumu, 2. junijā, beidŝamā ŝehđe, apŝpreeŝt pallawneeka ŝĥĥowa riħzibu. — Dome ŝozialdemokratu preeŝĥlitumu atraida.

Behdeja ŝehde waiŝŝ domei ŝĥini ŝeŝonā bija 2. junijā. Behz daŝĥu ŝĥtu darbu notahrtiŝĥanaŝ preeŝĥŝehdetajŝ kraŝŝ Wolkonŝkiŝ ŝaŝa: „Eŝ uŝajzinu domi, noklauŝtees Wina Majestateŝ Keiŝara uŝaŝu“. — Wiŝi peezeŝas. Preeŝĥŝehdetajŝ laŝa:

„Uŝ waiŝŝ pamatlitumu 99. panta Wehŝ pawehlam: domes darbibu pahtraukt ŝĥa gada 2. junijā un to atkal uŝŝahĥt 1909. gada 10. oktobri. Waldoŝĥaiŝ ŝenatŝ neŝaweeŝeŝ, deĥĥ iŝpildiŝĥanaŝ ŝvert wajadŝigŝoŝ ŝotŝ. Nikolajŝ.“

Tad preeŝĥŝehdetajŝ ŝaŝa: „Mani lungi, Wina Majestatei Keiŝaram „urrah!“ Behz ŝĥeem wahrdeem nođind ŝahĥe ilgŝ, ŝajuhŝminatŝ „urrah“. Preeŝĥŝehdetajŝ iŝŝaidro: „Mahtamā ŝehđe huht 10. oktobri, pulŝten 1 deenā. ŝĥaŝ deenas ŝehđi iŝŝludinu par ŝlehtu.“

Keiŝaru ŝatiŝĥanaŝ Somijaŝ uhdenoŝ.

Zeturideen, 4. junijā pulŝten 10 no riħta Somijaŝ uhdenoŝ — ŝĥĥeħraŝ ŝatiŝkaŝ Kreewijaŝ un Wahzijaŝ Keiŝari. Abus waldbneekuŝ pawadija aħreletu ministri. Ari ministru preeŝĥneekŝ P. A. Stolipinŝ. ŝĥai ŝatiŝmei aħreŝemu preŝe peeŝĥtir leelu noŝihni, jo wina uŝŝlata ka Kreewijaŝ nowehreŝĥanaŝ ŝihmi no Anglijaŝ un ka tuwoŝĥanaŝ Wahzijai. Par ŝĥo ŝatiŝĥanaŝ „Peterburgaŝ telegraŝa agentura“ wehŝta: Laiŝ zeturideen, 4. junijā jau ŝahĥot no paŝĥa riħta bija ŝĥaidŝ un debekŝ neapmaħtufekŝ. Tuħra bija meeriga. Ap pulŝten 6 riħtā ar jaħtu „Potarnaja Sweŝda“ wahzu Keiŝaram preti iħbrauzu Wahzijaŝ wehŝneekŝ, wahzu militaragentŝ un juħraŝ ataŝĥe. Uŝ „Standarta“ breiŝwimpĥa weeta uŝŝpaudda Keiŝariŝko ŝlagu. Tahu pee apwahrŝĥna ŝahĥot no pulŝten 7 bija redŝami wahzu eŝkadraŝ duħmu maħtufi, kura brauzu leħnam, azimredŝot reħŝinadamāŝ ar ŝatiŝĥanaŝ briħdi. Keiŝara jaħta „Hohenzollern“ brauzu pa preeŝĥu, wina i ŝeĥoja kreiferŝ „Gneisenau“ un Hamburg“, ka ari miħnu kreiferiŝ „Sleipners“. Jaħtaŝ „Standart“ un „Potarnaja Sweŝda“ greŝnojāŝ ŝlagam. Ap pulŝten 9 premjeŝ, aħreletu un juħraŝ ministri, generaladjutantŝ Djeđjukinŝ, generalmajoroŝ Moŝolowŝ, generaladjutantŝ baronoŝ Meiendorŝ, kontre-admiraliŝ graŝĝ Heidenŝ, zeremonijmeiŝtaroŝ Sawinkŝkiŝ, ŝiegeladjutantŝ ŝon Ĥinze no jaħtaŝ „Potarnaja Sweŝda“ pahrbrauzu uŝ jaħtu „Standart“.

Apmeħram ap pulŝten 9 riħtā wahzu keiŝara eŝkadra ŝadaliŝuŝekŝ diwāŝ datāŝ apbrauzu ap jaħtaŝ „Potarnaja Sweŝda“ preeŝĥagalu. Wiŝur kugu perŝonaliŝ biħ noŝtaħjeekŝ uŝ deka un ŝauza „urra“. Atbidedami wahzu kreiferi ŝaluteja. Jaħta „Hohenzollern“ apbrauzu ap jaħtu „Potarnaja Sweŝda“. Atbidedamŝ uŝ kreewu urra ŝauzeeneem wahzu keiŝarŝ no komandaŝ tilla apŝweiz kugu komandaŝ kreewu waloda ar wahrdeem: „Edorowo reħjata!“ Augŝtais weeŝŝ teħpreeŝ admirata uniformā ar Andreja ordena lenti. Keiŝaram klahĥ ŝahw wina tuwaka pawadoniba. Profeŝoroŝ Bortŝ uŝ kuga preeŝĥgala ŝahwedamŝ uŝŝiħe ŝtuazijaŝ ainu. Jaħta „Hohenzollern“ noaħtufe ŝtarp Keiŝariŝtaĥam jaħtam iŝmeta enturu ŝtarp „Standartu“ un „Potarnaja Sweŝda“. Lihđŝ to ŝahĥa ŝĥwadet entura ŝehđe „Hohenzollernŝ“ arti jau bija greŝnojeekŝ ŝlagu teħrpā. Aiŝ „Hohenzollern“ iŝmeta enturu miħnu kreiferiŝ „Sleipners“. Jaħtai „Potarnaja Sweŝda“ pa otu puŝi noŝtaħjaŝ wahzu kreiferi un torpebu laiwaŝ.

Ap pulŝten 10 un 7 min. atŝkaneja gwardu etiŝaŝkaŝ marŝĥa ŝanaŝ. Wina Majestate Kungŝ un Keiŝarŝ wahzu

marines uniformā ar Melnā ehrgta ordena lenti, pawadits no Keisariškā galma ministra, Wina Majestates slagapteiņa, wahzu Keisaram peefomandētā barona Meiendorfa un grafa Heidena, tā ari Keisara Majestatei peefomandētā wahzu Keisara fliegeladjutanta fon Hinze ar Keisariško tuteri pabr-
brauza us „Hohenzollernu“.

Keisariško tuteri, us kura bija usprausta Wina Majestates flaga, fanehma ar kreewu himnu un „urra“ sauzeneem. Augšchā pee „Hohenzollerna“ kuga trepem Wina Majestati fanehma wahzu Keisars. Abu Monarchu fatiškānās bija kōti firsniga. Wina Majestates fabutščojās trihs reises. Pehz apšweizinaschanās „Hohenzollerns“ blakus wahzu Keisara slagat uswilla mastā ari Wina Majestates standartu. Wahzu kreiferi tuhlin sahka salutet. Us wahzu fweizeeneem atbildeja jachtas „Potarnaja Swesda“ leelgabali. Pa tam Wina Majestates nogahja gar kuga komandu rindam un fawweizinajās ar ofizeereem. Wina Majestates wistite ilga pusstundu. Pehz tam Wina Majestate Kungs un Keisars atwadijās no fama augstā wahzu weefa un, himnas, urrā sauzeneem un leelgabalu fchahweenu trofknim atfkanot dewās us jachtu „Standart“.

Pulksten 11 un 7 min. augstais wahzu weešis fawa 85. Wiborgas infanterijas pulka uniformā, pawadits no generaladjutanta fon Plefena un barona Meiendorfa un kontradmirala grafa Heidena, dewās us jachtu „Standart“. Atkal leelgabali dahrdinaja gaisu un wahzu himnai un urrā sauzeneem atfkanot peebrauza Wahzijas Keisars. Us kuga trepju apatščejās platformas wahzu Keisaru fagaidija „Standarta“ komandeers kontradmirals Tschagins un ziti ofizeeri. Us augšchējās platformas winau apšweiza Wina Majestate Kungs un Keisars un pehz tam Wina Majestate Kundsē un Keisareene ar Wisaugstakeem behrneem. Wahzu Keisars fabutščojās ar Wina Keisariškām Majestatem un pa tam us mastā Wina Majestates karogam tika usprausts wahzu Keisara karogs. Atkal atfkanēja leelgabali. Sachtai „Potarnaja Swesda“ atbildeja wahzu kreifers „Naisenauš“. Us jachtas „Standart“ bija klaji Stolipins, galma ahleetu un jubras ministri, Somijas generalgubernators, Winas Majestates fwihtas freilenes, hofmarschals, pilskomandants, Wina Majestates slagapitans, galma ministrijas kanclējas preefšneeks, wirszeremonijmeistars grafs Hendrik wos, zeremonijmeistars Sawinskis, Wina Majestates kara lauka kanclējas preefšneeks, hofrahts Wafmans, galma fšepens, adomneeks Franzeliuss un glezneezibas profesors Bords. Pehz fawstarpejas apšweizinaschanās Keisars Wilhelms apgahja kuga komandu rindas un fawweizinajās ar ofizeereem. Pehz tam eefahkās abpuseja fwihtu preefšchā stahdiščana. Keisars Wilhelms pawadija us „Standarta“ taitni 40 min. tes. Pehz tam wiafch atwadijās no Wina Majestatem un reidā atkal atfkanēja salutu un wahzu himnas trofknim. Ap plkst. 1 deenā pee Wina Majestatem us jachtas „Standart“ tika pasneegtas brokastis. Wina Majestatei Keisareenei pretim fehdeja Wina Majestate Kungs un Keisars. Keisareenes Majestatei pa labo fehdeja Stolipins. Pee brokasta us jachtas „Standart“ pa kreift Winas Majestatei Keisareenei fehdeja walfs sekretars fon Šchōns, pa labi Wina Majestatei Keisaram Wahzijas wehstneeks un ahleetu ministrs un Keisariškā Wahzijas Keisara generaladjutans fon Plefena, ista laiku fšepš nama ministrs barons Frederiks. Pa brokastis okasta Keisars leja gwardijas ekipaščas kapele. Pehz brokastis baudijs kopā Wilhelms pabija us jachtas „Standart“ un ee ar Wina Majestatem Keisaru un Keisareeni tehj. i. Plkst. 6 us jachtu wafarā Keisars Wilhelms atgreesās atpakal „Hohenzollern“.

Kungs un Keisars un Wahzijas Keisars apweizina-
jufchees ar fchahdeem toasteem frantschu walodā.

un Keisars: „Esmu laimigs, ka waru apšweitt Suhfu Ma-
jestati muhsu widū, fakit Fums firsnigu „fweiti!“ par at-
bildi us to weefmihlibu, kahda Man tika parahdita pirms
diweem gadeem Swinemindē un par kuru Es esmu us-
glabajis wistihkamakās atminās. Ffleetoju fcho laimigo
gadijumu, lai pahrlēzinatu Suhfu Majestati par Manu
firsnigo un negrosamo wehleščanos us ilgeem laiteem no-
stiprinat tās firsnigās draudšibas un fawstarpejas ustizibas
tradizionelās faites, kuras faweenoja Muhsu Namus un
kuras es gribu ušturet ne tikai tā labu atteezibu kshlu stary
Muhsu abu semem, bet ari tā wispahriga meera nodro-
ščinajumu. No wifas freds Es pazetu fawu kausu us
Suhfu Majestates, Winas Keisariškās Majestates Keisareenes
un Keisariškā nama weselibu un laimi, tā ari us Wahzijas
usselščanu.“ Toasts, ar kuru atbildeja Wahzijas Keisars,
flaneja: „Šchee tik mihtee wahrdi, ar kureem Suhfu Ma-
jestate greesās pee manis, mani dšiti aiskustinaja. Es pa-
teizos Suhfu Majestatei par wineem. Lihds ar to issaku
Suhfu Majestatei un Winas Majestatei Kundsēi un Keisarenei
fawa dšito atšninibu par tit firsnigu usnemščanu, kahdu
esmu atkal reij peedfihwojis us „Standarta“. Lihdsigi Suhfu
Majestatei esmu laimigs redset fchajā usnemščanā tās
zeefchās un atklahtās draudšibas jaunu un dahrgu peerah-
dijumu, kahda faweeno personigi Muhs un muhsu Namus.
Kedsu eefch wifa ta tajā paschā laikā jaunu apstiprinajumu firs-
nigai draudšibai un ustizibat, kuras, weenadā mehrā fa-
eedamās ar daschadakām Muhsu semju interesem un ihsti
meermihligām juhtam, pastahw stary Muhsu waldbibam.
Dseru us Suhfu Majestates, Winas Majestates Kundsēi un
Keisareenes un wifas Keisariškās Gimenes weselibu, tā ari
us wifas kreewu walsts uplauptščanu us ta zeta, kahdu tai
wahdija Suhfu Majestates augstā gudriba.“

Par fehjumu un sahles stahwofli Widsemē

„D. W.“ kahds korespondents raksta: „Zit war brauzot
nowehrot, tad fehjumu un sahles stahwoflis Widsemē naw
wifai eepreezinofchš. Ap Stopineem un ari tahlak no
kartupeeteem wehl naw nefas redšams, sahle ir ihšina, ausas
widējas un rudst kōti ihšini. Us Stopineem drunau stah-
woflis druftu labojas, rudst nahf labaki un ari wafaraja
fpirgtala un weenadata. Ahholinšč, fahkot no Dgres ir
ihšinšč un laufumainšč, tapat plawu sahle wifur ihša.
Ap Kofnešt seemaji un wafaraji jau wairaf apmeerinofchi,
weetam pat flaišti, ari ahholinšč labaks. Ap Stufmaneeem
sahle druftu labata un labiba wairaf weenada. Ap Saun-
Kalfnawu rudst un ausas weetam labi, weetam ari flitti,
ap Wez-Kalfnawu rudst puslihds apmeerinofchi. Ap Wahr-
zeeni un Wirscheem ausas un rudst palabi, tikai sahle ihša
un ahholinšč ihšs un laufumainšč. Us Zefwainēs pufi
labiba un ahholinšč labaki. Dsoleefchos rudst pa leelakai
dakai pawahji, tapat ahholinšč, ari Leeserē daschās weetās
rudst wifai wahji, daschās atkal apmeerinofchi, ausas tur
ir palabas. Wehdšuleefchos ausas wairaf weenadas, bet
rudst neweenadi. Ap Wez-Peebalgu labiba atkal labaka.“

Ari Kursēmē lauku stahwoflis, tā war peefihmet, naw
labaks. Leetus truhkums leels. Tikai fšaur tur leetus
peeteefofchi. Bet pa leelakai dakai ta truhst un, ja laiks
wehl ilgat pastahw faufs, tad fchogad feena un ahholina
nebuhs waj nemas to plaut.

Zefwainēs Laukfaimneezibas beedriba farihtoja
6. un 7. juniā Kahrflu muiščā laufsfaimneezibas
istahdi.

No Wez-Peebalgas. Tragifks notikums.
Maja 30. deenā fchejeenes Tuffu mahjās nodega rija un
tani fadega kahds firmgalwis, wahrdā Lasdišč, pehz
amata labs pihpujū isgatawofchanas meistars. Wiafch jau

lopšch dascheem gadeem bija fludinajis, ka wiasch to riju reis nodedsinaschot un wehl deenu eepreesch runajis, ka rihšu wiasch mirschot, bet wina kapa neweens neatradischoť. Pehz rijas nodegščanas atrasts titat fagrusdis galwas kaušs. Dibwainais fawadneeks trihs deenas no weetas preešč tam zihťigi usprawijis duščhu weetejā basnizās frogā, tahdā fahrtā atrwadidamees no pasauligām leetam. „R. A.“

No Winkeem. Šchajās deenās šche notizis schahds neglhtis gadijums: 16 gadus wezs schidens Riwe L. usbruzis ganibās 10 gadus wezajai ganei Almai B. un mehginajis to iswarot. Meitene stipri pretojusēs un fleegufe, tā ka peesfeiguschees laudis no tihrumu darbeem un atšwabinajuschi to. Belsaunigais schidens, ka „D. W.“ šiao, apzētinats.

Latweeschu Lauksaimneeku Ekonomiskā beedriba, ka jau šnots, 12., 13. un 14. junijā farihko **Jelgawā lauksaimneezibas istahdi,** turu atklahs peektdeen, 12. junijā pulksten 10 no rihša. Pa istahdes laiku ari farihtos Kursemes latweeschu lauksaimneeku kongresu.

Jelgawas pilsehtas dome 3. junijā nolēhja Jelgawas domneeku wehleščanas preešč nahkoscheem 4 gadeem nolikt us 29. septembri un balsoščanu isdarit ar wehleščanas listem. „L.“

— **Krona meschfarga nogalinaščanas mehginajums.** Nakti us 4. juniju Jelgawas turumā atrodoschos krona meschu meschfargs Gustaws Dšs meschā nejauschi usgahjis wiršū tahdam šlepenam medneekam — mescha saglim. Ššs atšahjis mescha sagli meerā un fahzjis eet projam, bet pehdejais us wina isščahwis, pehz kam tuhlin fahzjis behgt projam. Gandrihs wišs renkušu lahdišč meschfargam fagahjis kreisajā kruhschu pušē un fahnos, ka ari wiam eewainota kreisā roka. Nestatotees us eewatnojumeem, Dšs wehl paguwis 2 reišes isščaut us behgofcho šaundari, bet laitam to netrahpijis. Eewainoto meschfargu 5. junijā aishweda us Rigu un eewetoja pilsehtas šlimnijā. Wina šahwollis loti nopeetns. „L.“

No Dschubhtes. Pee mums notizis kaut kas augstakā mehrā reebigs. Newaram ne atguhtees no pahršeidsoščam leetam. Katram nopeetni domajoščam zilwefam dširdot par notikuscho, rohdās pat šchaubās un wehleščanās, kaut tas nebuhtu taifniba. Mufšu pagasta školas pirmais školotajs Frijis Hunchens, pašhštamis pedagogs un isflawetais preeščšhmagais behrnu audšinatajs — ir bijis šawu školas meitenu — audšetau iswarotajs. Šaw wairaf gadus wiasch peetopis šchos nekreetnos darbus un mahzejis behrnus tā peedraudet, ka tee wezateem naw drihštejuschi nefa par to šahstīt. Šaur otra školotaja usmanibu nedarbi tagad nahfuschi gaismā un wairafi wezati nu greesufchees pee polizijas un teesu eestahdem deht wainigā fodišchanas. Bet Hunchens jau bija pasteidšees 29. maja nakti no Dschubhtes pasušt. Tagad teek šperti stingratee šoki deht wainigā atraščanas un leetas ismekleščanas. Redšams, ka upuru buhs dauds. Wezaki loti noskumuschi. Šf šaweem raksteem, turus tas pastahwigi nodrutaja „Latw. Awisēs“ un „Šaunajās Latw. Awisēs“, ka ari „Mahju Kalendarā“ sem Weiššmana redakcijas, Hunchens bija pašhštams, ka titumibas un newainibas zehlakais aistahws. Wina šauzeeni bija arween pehz šaules un gaismas, bet šawos darbos wiasch tilai ilgojās pehz tumšas un naktis. „Dšhwe“.

No Wiškateem. Pee muisčas grantes bebrēs 18. majā rotatājās 5 gadus wezais Martiņsch Štriblis ar 4 gadus wezo Šahni Ameniku, kad peepeschi bedres isoletā mala usbruka wineem abeem un winus apbehra. Nelaimi gan tuhlt pamanija un behrnus drihšumā israta, bet wini jau bija pagalam. „D. W.“

No Wez-Bornes. Neilgi atpakaf nesinami kaun-

dari bija nakti aishedšinajuschi muisčas ihpafšneeka barona Rudolfa fon Engelhardtā meschu. Ššdega pawifam wairaf nekā 200 puhweetas labakā mescha. Tikai ar leelam puhraf isdewās pret mafaru uguni aprobeščot. Nodaritais šopsaudejums wairaf nekā 10,000 rbk. leels. Šaundarus mešē. „L.“

No Zehfabmeesta. Apmešram diwas nedekas atpakaf pašuda bes wehšis Gewa Wiršū. Tas brihtišķigatais tas, ka minetā G. W. bija grehti šlima un jau dasčas nedekas guleja us gultas. Tomehr wias isklaufčinafšanas un patatmekleščanas bija bes panabfumeem. Tagad 20. majā wias lihķis atrašs Šatas upē (Daugawas šahupe.) Aishomas krita us paščas wihru Š. W., jo šawstarpejās atteekšmes šarp wihru un šewu bija loti šchaubigas. Š. W. arešteja. „R. A.“

No Šehrenes. 22. majā us Maštawas-Bentšpils dšelszeka 777. werstē, kad weetejo Dimhju paturlā un us azim mahjā wezenite Marija Šeepa dšina lopus pahri par dšelszeka šigu, usškehja wina lokomotive wiršū, parahwa šew apafšchā un wilka leelu gabalu lihds. Kad mafčhinis wilzeenu aptureja, wezenite jau bija pagalam. „L.“

No Aisputes aprinķa. Resen meščā, us leelzeka šarp Adšenes muischu un Aščwangu, 5 nascheem un nušjam brunojuschees laupitaji usbruka šemneekam Frijim Balodim, wina šmagi eewainoja un pehz tam nolauptija 15 rbk. naudas. B. eewehrojis wifus peezus laupitajus un tee tagad isšinati. „L.“

No Šeepajas. No šlihķušchi šwejneeki. Menzas šwejojot noslihķis Medšes namelneeks Mikelis Lauwa lihds ar šawu jaunato dešlu un Brentšchu mahju pušt. Pee Papes noslihķa šwejneeks Aķis, Melnais, Mikelis Kalnineeks un Šelabs Ššeneeks. „Lib. Štg.“

No Wainodas. Pag. zeturdēenas wafarā, ka „Dšhwe“ šiao, isdarits usbrufums bijušam goda polizistam Weidemanim, pee kam kufšeeris un W. eewainoti, širgi nogalinati. „L.“

No Šufejas (Šukštes apr.). Šchinis deenās weetejo Atanku šaimneeka 25 gadus wezā meita, Anna Šeplit, us tuhšis augščas patahrās šawā galwas lakatā. Paščahwahibas eemeš nesinams. „R. A.“

No Ralkunes. 27. majā pulksten 2 no rihša weetejos Šibullišchos iszehlās aif šaunprahťigas uguns peelīščanas leels ugunsgrēķs, kufsch ihšā laikā isnihzinaja gandrihs wias mahju ehšas. 18 gadus wezais puššs Janis Abolewitschš un mafais juhtgans Šosešs Rinkewitschš, kuri guleja us šchuhna augščas, tika no uguns leefmam pahršteigti un atrada tanis breefmigu galu. Bija pateekš šchawmigi noklauštees abu nelaimigo šchehlajās waimanās, bet nekahdejadi nebija eepšhams winaš glahbt. Bes tam wehl šadega wiš 4 šrģi, 17 gowis, 1 bullis, labiba, wiš šaimneezibas rihki un wifa zita nomneeka un wina gabheju manta. Nodaritais šopsaudejums loti leels, tā ka lihds šchim pahrtikuschais nomneeks tagad šaur negehta atreebščanās šahri palizis par gluschi nabagu zilweku. „L.“

Pagaidu kara teefas Rīgā un Newelē pagahjuschā majā, isteefajot šwarigatas apšuhdšibas, noteefajusčas: us nahwi pafarot 10 personas, no kurām pee 3 personam Rīgā špreedums jau ispidits; pee špaidu darbeem us daschadu laiku 16 personas; us eelšodšichanu nošeedšneeku labošchanās nodatās 19 personas; zētumā 7 personas; us nometinaščanu Šibirijā 4 personas; šopā 56 personas. „L.“

Wisaugštaki apšchelots. Školotaji Wištols, Špringis un Burgmeisters, kuri par peedalīščanos pee revoluzionarās kufstibas 1905. gada rudeni no kara teefas tika noteefati nošeedšneeku pahrlabošchanās nodatās us 3 gadeem

katrs, tagad Wiſaugſtafi apſchloti, atlaiſchot wiameem katram pa 2 gadeem no peefpreeſtā foda.

Somijas uhdenos pa Keiſaru fatiſchānās laiku nakti uſ 4. juniju angļu twaitoni „Wudborn“ nenoturejees uſ zela, bet nonirſiġees uſ to puſi, tur bijuſchās noenkurojuſchās Keiſariſtās jahtas. Sargu ſugi twaitoni brihdi-nojuſchi, bet kad tas tomehr wehl turpinajis uſſahktu zetu, tad wairal reises uſ to ſchauts leelgabaleem, pee kam fabo-jats ſuga ſturſtenis, daſchās maſchinas un eewainots kaħds matroſis.

Peterburgā, 6. junijā gaiſa ſugis „Generals Wanowſtis“ pazeħlās gaiſā un laidās pār ſewu uſ Maſkawas puſi. Nebija pagahjuſchās wehl 20 minutes kad gaiſa balons no 1500 (apm. 4800 peħdu) leela augſtuma peepeschi ſahka kriſt. Grafs Roſtowzewš paredsedams nelaimi pa kriſchānās laiku weikli eekahpis ſuga tihlā un balonam nokrihtot tika maſleet eewainojees. Zetu inſcheneers F. F. Pa-lizins turpreti biġis uſ weetas pagalam. Balizina ſewu Madescha, tura ari braukufe gaiſā lihds, wahrigi eewainota. Wina iſlauſtas rolas un kaħjas peezās weetas pahrlauſtas. Rabadſite negribejuſe ſawu wiħru, ar turu ta neſen tika ka ſalaulajuſeš, weenu laiſt gaiſā un tā nu palitufe par kropli. Kapteinim Hermanim pahrlauſtas abas kaħjas. — Gaiſa balons nokritis ſemē kaħdas 9 werſtes no Peterburgas. Gaiſa ſuga kataſtrofa notikaſe pa datai aiſ paſchu brauzeju neusmanibas un neſapraħtigas apeeſchānās ar ſuga eetaiſ. Pee nokrituſchā ſuga apſfatiſchānās iſrahdiġees, ka nopleh-ſchamā ſreħmele, kaħda eerihkota ahtraſt gaħſes iſlaiſchānāt, kad tas wajadġis, biġuſe atpleħſta. Domā, ka krihtot kaħds aiſ neusmanibas buħſchot atrahwis ſcho gaħſes iſlaiſchamo eetaiſ un tā kriſchāna tikuſe wehl wairal paahtrinata. Gaiſa brauzeji maſ to ſinajuſchi par balona eetaiſ. Weenigi kapteinis Hermans, kuſch bija gaiſa ſugneeziabas ſchurnala redaktors, biġis leetprateġis gaiſa ſugneeziabas leetās.

Peterburgā, 7. junijā. Waħtas ſtaġijā nomira agrakaſis Peterburgas uniwerſitātes ſtarptautiſkās teeħbas profesors un ahleetu miniſtrijas paſtahwigais loġeklis **Martens**.

Peterburgā 1. junijā ap puſdeenu ſnidſis ſueeġs. Termometris rahdiġis tika 3 gradus peħz Reomira.

Schagare, (Kaunas gub.), ka „Pet. tel. ag“ ſino, 3. junijā nodeguſchi 150 nami. Saudeġumi ap 300000 rbf. leeli.

Meſkawā apzeetinats un eewetots zeetumā bijuſchais gubernas architektis, inſcheneers Daniſchewſkis, kuſch teeſ apſuhdſets par to, ka wiſch mehdiſis eewikinat pee ſewis dſihwoſki maſas meitenes un tad pee wiām paſtrahdajis waras darbus. Daniſchewſkis — leelu namu ihpaſchneekš, weġpuiſis.

Maſkawas gubernas ſemſtwa atwehſejuſe 300000 rbf. rudſu ſehklas eegahdaſchānāt, jo, ka paredsams, tad Maſka-was gubernā buħſchot ſemaju neraſcha.

Kijewā, 4. junijā. Stezowkas ſahdſchā, Swenigorodas aprinki, nakti arendatora Sdanowſka mahjai uſbruka lau-pitaju banda un peepraħġa no Sdanowſka 600 rbf. Kad ſchis peepraħġums netika iſpildits, laupitaji nogalinaja Sdanowſtu, wina maħti, 3 ſemneekus un apſalpotaju perſo-nalu; weens puika, kautſchu eewainots, palika dſihwš. Laupitaji aiſbeħdſta.

No Sewaſtopoles ſino, ka uſ Melnās juħras beſ apakſchuhdens loiwas „Kambalas“ bojā gaħjuſe wehl kaħda torpedu laiwa. Sadeguſe luhk torpedu laiwa Nr. 273. Žilwetu dſihwibas ſchoreiſ naw gaħjuſchās bojā.

Ahrſemes.

Wabzu awiſes preezajas par Keiſaru fatiſchānos **Somijas uhdenos**. Sirniġā fatiſchānās un ſirniġās ap-ſweizinaſchānās runas eſot tihla par Kreewijas un Wahġijas labaku fatiſkmi tuwakā nahktnē. Wiſpahri ahrſemes ſcho abu Keiſaru fatiſkmi uſſtata par ſihmi, ka Kreewija atkal turpmaſ wairal peegreeſſchotees Wahġijai un nowehrfſchotees no Anglijas. Angļu awiſe „Standart“ rakſta: „Keiſara Wilhelma noluhkš ir, attahlinat Kreewiju no tam walſtim, turaš buhtu winaš puſē, ja iſzeltos kaſch.“ „Daily News“ iſſaſas, ka abu Keiſaru fatiſchānās eſot notikums, kaš wahġinot angļu-kreewu lihġumu. Frantſchu awiſe „Petit Journal“ turpretim iſſaſa pahrlēziġu, ka fatiſchānās negroſſchot Kreewijas ahrejo politiku. „Journal de Débats“ peechkir noſihmi tam apſtaħſtim, ka Wahġijas Keiſara weeſoſchānās noteek pirms Kreewijas Keiſara fa-tiſchānās ar ziteem waldoneekem. Wina Majestate Keiſars Nikolajs II., ka weħſta, brauks uſ Daniju, Angliju, Franziju, Italiju un zaur Boſporu uſ Ewadiju. Wina Maje-ſtate Keiſars ſchāt Sawā zetoġumā fatiſchotees ar danu un angļu karateem, Franzijas preſidentu, Italijas karali un peħz jaunakām ſinamari ar turku ſultanu un Auſtro-Ungarijas Keiſaru. — Apzeetinaſchānās un kaħſchānās Turziā tur-pinas. Konſtantinopolē patlaban apzeetinati 80 rewolu-zionari. Uſ nahwi noteefats agrakaſis ſultana Abdula Hamida uſiġizibas wiħš Mehmeds paſchā. Zagadejais ſultans ſpreedumu apſtiprinajis. Albanijā Dſchewads paſchā dumpi luhko apſpeest, wiſbahrgateem lihdsleekem. Noteek ihſtas kaujas, turaš peħz daſcham ſinam kriht ſimteem. Albanija tihko peħz autonomijas. Albanu klubs Salonikos eefneeda jaunurtu komitejai proteſtu pret aħins iſleechānu Albanijā. Proteſtā aſi noſoda Dſchewada paſchā ekſpediġijas riħtoſchānos un eewoſchu atnemſchānu weetejeem eedſihwo-tajeem. Turku tautas weetneeku namā ahrlētu miniſtris Riſats paſchā iſſkaidroja, ka lai gan Turziā wehlotees meeru, tomehr wina nekauſchot aiſtikt Turzijas teeħbas Kreta. **Greekiġā** eedſihwotaji Kretas deħt toti uſtrauti. — **Perſijā** dumpis neaprimſt. No kreewu kara ſpeħta, ka „Pet. tel. ag.“ ſino, 150 wiħrus ar diwām maſchinu ſintem aiſſuhġija uſ Urmiju. Angtu weħſtneekš Nikolſons Peter-burgā ſarunajees ar ahrlētu miniſtri ſwotſku un peħz „Pet. tel. ag.“ ſinam proteſteġis pret to, ka kreewi eenem Tabriſu un Seemet-Perſiju. — Peħz „Neutera ag.“ ſinam angtu karališ peenems audienġe tos kreewu walſis domeš loġeklus, kuri tagad weeſojas Londonā, ka Homjatowu, Mitukowu, Maſlakowu, Gutſchowu, graſu Bobriſku u. z. — No **Belgrades** ſino, ka Juads paſchā pilmarots, noſleħgt ar **Serbiju turku-ferbu ſabeedribu**. — **Wine** tautas weetneeku nams konſtituġijas eewechānu Boſnijā un Herze-gowinā neaſſina par ſteidjamu. Miniſtru preeſchneekš iſ-ſkaidroja, ka ſchis jautajums parlamentam nemaš neeſot apſpreeſchoms, jo tas eſot monarcha privileġija — Nedſams, ka auſtreeſchi Boſnijā un Herzegowinā konſtituġijas eewest nemaš nopeetni negrib, jo eewedot konſtiju tas nahku wee-tejeem eedſihwotajeem — ſerbeem par labu, tee kkuħtu pat-ſtahwigati, ko auſtreeſchi rauga aiſkawet. — **Braſilijas** preſidents Moreira Penna, ka telegraſs ſino, nomiris.

Walejas weħſtules.

Zeenijamos lihdsſtrahdneekus miħi luhdjam mums nodomatos ſtoħtiš beſ eereeſchējas ſaħraſchānās ar mums, ne-tulſot un mums nepeeġuſtit.

B. — R. — Pateizamees.

3. — G. — Ar weħſtuli.

R. — 3. „Alminas“ — neder.

Redaktors: Dr. philos. P. Sāitis.

Ihpachneekš un iſdeweġs: Dr. phil. Arnolds Plates.

PARIZES LATV.

MAKSL. II. RAKSTN.

VEIS. PULCINZ

Karla Balša

Ńchnabu, balsamu un likeeru fabrika Rigā

Wihna

leel- un Ńhktirgotawa

ar

eekŃh- un ahrsemes wihneem.

Fabrika un fantoris: Leelā MaŃkawas eelā 90.

Leelnoliktawas:

1) Ńhahju eelā Nr. 6.	5) MaŃkawas eelā Nr. 66.	8) Talsos, Kursemes gubernā,
pee Hirschberga Ńga.
2) Meera eelā Nr. 2.	6) Slotas eelā Nr. 83.	9) Ńhagares pilŃŃhtinā, Kau-
nas gubernā.
3) KalnŃeema eelā Nr. 17.	7) Jaunmilgrahwi, Ńsera eelā
Nr. 19.	
4) Dinamindes eelā Nr. 30.		

Manā apgahdibā dabujams:

Ńrihs musketeeri. WehŃtu-
mans 2 daŃās no Aleksandra
Dimā (tehwā). LatwiŃki no
Augusta Deglawa. Ar ilustra-
zjām. MaŃŃā katra daŃa 80 Ń.

NeaiŃŃneegts mehrkis.

Drama iŃ tagadnes 4 zehļ. no
AŃpaŃijas. MaŃŃā 40 Ńap.

Brahli Karamasowi.

Romans 2 daŃās no J. M.
DostoŃewŃla. Tulkojis P. Pauls.
MaŃŃā 2 răi. 80 Ńap.

Ńkatuwes mahkŃlineeks.

ŃhŃas lugas, Ńolo Ńtati, kuplejas,
deklamazijas un dŃihwoŃŃhas
ainas. Latw. Ńkatuwem ŃaralŃijis
Bejas-ŃruhminŃh. MaŃŃā 25 Ń.

Gods. Ńtatu luga 4 zehļeenos
no Hermana Sudermāna.
Latw. no M. Waltera. M. 50 Ń.

Hannele. Ńapnu dŃeja no G.
Hauptmāna. Tulkoj.
AŃpaŃija. MaŃŃā 40 Ńap.

Ńrusts Plates,

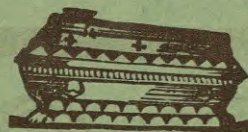
Rigā, pee Petera basnizās un
ŃŃahrnu eelā Nr. 13.

Aleksandra eelā Nr. 51.

Leelakais krahjums

oŃola ar drehbi pahrwilkti un laŃeti Ńahrki un
wiŃi peederumi.

Metala
kroni

Metala
Ńahrki

leelakā iŃwehļē.

J. Hiege, Rigā,

Aleksandra eelā Nr. 51.

Ńemkopju eeweħribai!

Manā apgahdibā iŃnaħtufe un dabujama:

Barona J. Manteifela

Weħrojumi un iŃmeħginajumi

fainneezibu eerihzibā un tehnikā
daŃŃados Ńreewijas apwidos.

Cand. agr. J. Widina autorizets tulkojums.

MaŃŃā 160 Ńap.

RepezeeŃŃhama graħmata katram Ńemkopim, laŃ zehŃŃhas Ńawu fainneezibu uŃlabot.

Ńrusta Plates drukatawa,

Rigā, pee Petera basnizās un ŃŃahrnu eelā Nr. 13.

Pelna preekŃh katra!

Kas weħlas

labu, jaunatās Ńistemas

adamo maŃŃinu

iħhŃ ar jaunakeem adameem muŃŃureem
un papeħu aparatu pirkt, lai greeŃŃas pee

W. Rutha

adamo un ŃehujmaŃŃinu noliktawā,

Rigā, Ńungu eelā Nr. 25 (ee-eja pa nama burwim).

AbiŃŃhanu pamatigi eemaħza 3—5 nedeh laiŃā, ari teem, laŃ
maŃŃinu nepirktu. Pee pirŃŃhanas pamahziba abiŃŃhanā par brihwu.

MaŃŃinas pirzeŃeem darbu apgahdā.

Mineraluhdenu un limonades maŃŃinas.

Katra maŃŃina

industrijai un ruhpneezibai!

WiŃi tehniŃkee peederumi!

Spezial fabrikazijas eerihkojumi.

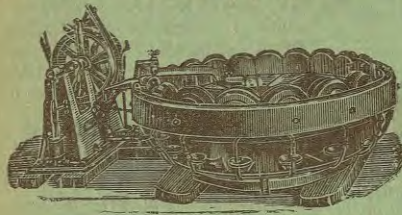
Pumpji

wiŃadām wajadsibām.

Hugo Hermann Meyer,

— Rigā. —

Ēkipaſchu ihpaſchneekeem par eeweħroſchannu.

Wiſas reepes

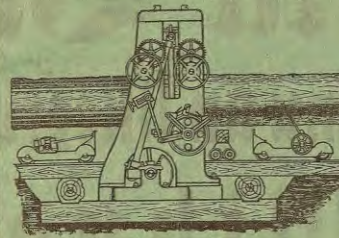
wiſadeem brauzameem rateem, kuras palikufāſas ſwabadaſ, tuħlin beſ kaħdaſ uſkaweſchanaſ un beſ ritenu un laħejumu faboħaſchanaſ tāpat auſtaſ teel apwiħtaſ ar „Weſta Patent“ reepu preſi.

Par labu darbu galwo.

Arthur Kohzer, Dzirnawu eelā 93.

Telefons Nr. 1900.

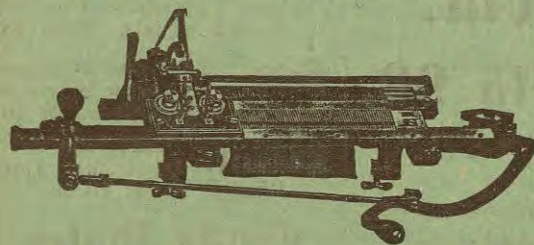
A. Harloff, inſcheneers, Rigā, l. Ēewas eelā 24.

Gateri paſcha konſtrukcijas preekſch aiſpaħa un uſ preekſchu gree- ſenu. **Wiſas maſchinas** kolu iſſraħ- daſchana. Ļahrweetojamaſ un uſ weetaſ ſtaħwoſchāſ pilnwaika un patent-ħarſtwaika **lokomobiles** no 11—600 PS, firmaſ **E. Förſter & Co.,** Maģdeburgā (Waħģija). Ļirmklaģiģ ſa- Ļritāſ, garant. ogu iſleetoſchana. Ļabakāiſ un leħtaķaiſ ſpeħģ wiſām ruħpneģibam. Ļadomi wiſoſ techniſkoſ pēederumoſ.

Debē Kapitāls Kredē

— Kursi: Kantoriſteem — Praschana ir: **Kapitāli**
Gramatweſcheem Augſtaka alģa Ļabakoſ ſtawokliſ Ļ kungeem un damam. Ļ
 ◀ kungeem un damam. ▶ Ļ Zeen. weiķaln. par weħi uſr.
 Sakums katrā laķā. Proſpekti par w. kreetn. ſpekus. Ļuduſ pēepraſi.
J. Kaſimirs, Rigā, Baſteja bulw. 11, pr. kreew. teatr.

Kronberģa „Baltica“
 ir labā Ļamilijaſ

adama maſchina,

weeniģā maſchina, Ļura ſawaſ weenfahģchāſ konſtrukcijas, weeglaſ aģeeſchanaſ un weeglaſ eemahģģchanaſ deħi ir kaħram eeweħlama. Uſ maſchinaſ war 150 daſchaduoſ preekſchmetuoſ un 185 muſturuſ iħadi. Ļamaħģģiba par Ļriħwu. Par maſchinaſ Ļabumu un iſturibu teel galwoħģ.

Dabujamaſ weeniģi pēe

J. Kronberģ, Rigā,

adamo un ſchujmaſchinu weiķalā, Ļungu eelā Nr. 28.

Ļſchuguna leetawa, granita ſaħģetawa un ſliħpetawa

J. Ļaħģiſ, Rigā,

Ļletenberģa eelā Nr. 19. Telefons Nr. 2487,

pēeħaħwa daſchaduoſ granita, marmora un Ļſchuguna Ļapu Ļruſtuſ un pēemineħluſ, Ļapu beuķuſ, Ļeħdeſ (iſ Ļſchuguna), Ļapu ſeħtaſ (iſ Ļſchuguna un kaķamaſ dģelģģ) un metala Ļronuſ par meħrenam Ļenam.

Ļpſteħģģumuoſ pēeħem un paħģdod no Ļraħģuma fabrikaſ nolikħawā, Ļerħataſ eelā Nr. 26. Telefons Nr. 986.

Ļenu raħģitāģuoſ iſſuħta beſ maķģaſ.

Ļaħta adreģe: J. Ļaħģiſ, Rigā.

Widģemeſ un Kuřeemeſ
Dģeeſmu graħmataſ

apmeħram 100 daſchaduoſ ſeħģumuoſ,

ſaħģot no leħtaķam Ļiħdģ 7 r. 50 Ļ. gaħalā, iſmeħletoſ muſturoſ, eeģeetaſ ſpeģiēli ſchajā arodā ſtraħdaģoſchāſ leelakāſ aħģģemģu graħmatu ſeetawāſ.

Ļatrai pēe manģſ piŗķtai dģeeſmu graħm. ir Ļaħģt Ļā beſmaķģaſ pēelikuģuoſ:

Ļilde iſ Ļriħtuſ dģiħweſ,

beſ tam kaħrai ſeħta Ļapu u. Ļabakāſ aħdas ſeħģjuma dģeeſmu graħmatai uſ piŗmāſ Ļapaſ eepreekſch Ļiħta uſdruķatģ ſeħta Ļurteem Ļibeģeſ paħtiģaſch.

Ernſta Ļlateſ drukatawa,

Rigā, pēe Ļetera Ļaſniģaſ un Ļkaħram eelā Nr. 13.

Dģelģģ gultaſ, beħrenu ratinuſ, maſģaģamaſo ſteķuſ, petroleģaſ waħģitāģuoſ, teħģmaħchinaſ, emalģ. waħramģſ traukuoſ, petroleģaſ kraħģniſ, ſģiķla un foģaģſa pģeģeſ, niķeģa un aſſenida pģeģeſ, pēeħaħwa pa leħtaķam Ļenam

J. Ļ. Muſchke

Ļampu fabrikaſ nolikħawa Ļerħataſ eelā Nr. 18.

Metala Ļapu Ļroni leelā iſweħģē leħti.

No 4711

Captol

Ļabakāiſ matu uģdens

galwoſ aħdas ĻiħģģchanaĻ, atģpiŗģģinaģchanaĻ un ſģiŗģinaģchanaĻ, nerwu eeroģinaģchanaĻ, ſewiģģģģģi aģi pģet Ļlaģģģam un Ļaur to ro- doģģoſ matu iſģģģģchanaĻ.

„Captol“

teel paģat. pēģģ Dr. med. J. Eichhoff Elģberģelģde uſ- deģuģma un naw neģaħģģ noſģeħģģumainģ Ļiħģģelģģģi.

Weeniģaiſ fabrikaģģģ

Ferd. Mũhens

Ļeģnē pēe Ļeģneſ un Rigā. Ļchkuħau eelā 15.

Beektà Rigas Sawst. Kredit Beedriba,

Terbatas eelà Nr. 7. Telefons 1905.

Maksà par noguldijumeem 3—6 procentes.

Aprēhkina par wekselu diskontu 7¹/₂—9¹/₂ procentes.

Kase atvehrta no pulkstēn 10—3.

W a l d e.

Afinu

truhkums.

Dr. Hommel'a Hematogens

Peeprafot fēwīschti jaussīwer

Kadetu korpusa wīrsahrstis Wladislawskā, Dr. med. Schulz: „Es Dr. Hommel'a Hematogenu ismehginaju 6 pilnigos aīns truhkumu gadījums un mani nowehrojumi pee sčeeem gadījumeem sčini sīdā interejanti, ta es gadu eepreēsch biju dšels preparatus parafstijis ar parwīsam wahjeem panahumeem. Pehz Dr. Hommel'a Hematogena leetošanas turpreti bij kōti labi panahumi, kuri pat wehl pehz 1¹/₂ mehnesčeeem pehz beigtas ahrstešanas netil ween ta nepamasinajās, bet wehl turpinajās. Uftrihotšatee panahumi pehz Dr. Hommel'a Hematogena leetošanas ir eewehrojama apēttēs pazēschana.

ir no waital tā 5000 eēsch- un ahrseņu profesoreem un ahrsteem par wīslabato atfihis, dabujams wīfās apteefās un apteetu pretšču pahrdotawās.

Dr. Hommel'a Hematogenu un palādarinajumi jaatraiba.

Slimeem

zilwela organīsmu, fāsiabīta sem ahrstu Abramowa un Winogradowa redakšijas, isfubta bej maksās. Adrese: Д. Калениченко, Москва, Козловский пер. № 21, кв. № 66, собственный домъ.

Flatons „Selara schidrums“ no D. Kalenitšenko maksā 2 rbl. 50 kap. fubtiščana 1—3 flateni 40 kap. (war ari uš pehzmaksu).

wahjeem, abas fahrta, iswīlumi no dšhweeku fehlu rseebereem „Selara schidrums“ isgatavots pehz D. Kalenitšenko parauga no D. Kalenitšenko laboratorijas. Sinifli-populara literatūra var fehlas iswīluma darbību uš

Veralin

melna sabaku kreme fahrda bundschās bej terpentina.

Dabujama wīfās apteeku pretšču, ahdas un kolonialpretschu tirgotawās.

J. C. Koch, lakas fabrika Rigā,
dibinata 1842. g.

Manā apgahdibā inahlfas un dabujamas:

J. Pengerota-Sweschā

Augtu dahrs.

Firma un otra data.

Wadons sem- un dahrskopjeem pee eenešigu augtu dahrsu eerihfōschanas, apstahdīšanas un aploščanas, lihds ar praktisķeem aīsrabdijsmeem, kas ja- eewehro augtus isleetojot mahjūribā un tirdneezibā. Nr 74 sīhmejumeem teftā.

Maksā 1 rbl.

Mahksligi mehli dahrskopibā.

No profesora Dr. Paula Wagnera, Darmstādes laulfaimneeziflas ismehginajumu stajijas preēschneela.

Maksā 40 kap.

Erusta Plates drukatawa,

Rigā, pee Petera basnīzas un Skahrnu eelā Nr. 13.

August Mentzendorff,

18, Grehžineeku eelā 18,

peedahwā no fawas

pehz jannafās sistemas eerihfotās

≡ kafejas ≡
dedsinatawas

par mehrenam zenam

kwalitatiwi augstafās sortes

dedshnatas kafejas

ar smalka aromu un garšču.

W. K. Kiessling,

Rigā, piano magafina,
L. Jehkaba eelā 8, blokus bīrščai.

Fligeli,

Piano,

Harmoniumi,

Klaweeru spēhles aparati,
Nosču skapji

likai labakee fabrikati par mehrenam zenam.

Zaur sčō eeteizu preēsch nah-
lamās wafaras

ihstas patentetas

Steiermarkas

iskaptis

ihstos
Strahlfundes
un labafos
Bawarias
istapschu
firihfens,
Ameritanee-
schu istapschu
galodinas un
labafās Anglu
firpes, garās
Westfales labibas un ihfās
Ernhmu istaptis, tā ari rihfus
preēsch istapschu kapinascha-
nas un greēschanas.

Rinkus

preēsch weeglas istapschu eesee-
ščanas.

Waldibas atlauda
ščanjama un

spridshnama

pulwera

pahrdotawa.

Johannes Mitschke

tehrauda pretšču un
eerotschu noliftawa.

Rigā,
Kungu eelā Nr. 11.

Blafati

atteezotēs uš eesju bīlēschu nodokli
teatreem, koncerteem un ziteem isrihfo-
jumeem pehz Wīdsemes gubernatora
noteikumeem dabujami Erusta Plates
drukatawā, Rigā, pee Petera bas-
nīzas un Skahrnu eelā 13.

15 rbl. weetâ tikai par 3 rbl.

issuhtam uš pešmašfu un beš eemafšas škaištus un išturigus atklatuš lungu kabatas pulkštenus iš ištā amerikāņu jaunšelta „Prima“ (ne šeltitūs) ar apbrīhojamu graururu, ušveltami beš atšlehgās par 36 šundam reiši ar galwojumu par pareišu gaitu uš 6 gadi. Šhos pulkštenus pat špeziališts neiššakšis no ištēem šelta 56% prows, kuri mašfā 60 rbl., 2 gab. 5 rbl. 50 kap., weenš damu 4 rbl. Taštā pašči fegti ar 3 wahžineem „Double“, apbalwoti medalam, 6 rbl., 2 gab. 11 rbl. 40 kap., weenš damu 7 rbl. Par brīhnu teel peelišts pee šatra pulkštena: 1) paņžera šēdite no tabda wat šelta, 2) šudraba brelošs 84% šeltiš, ar škaišu graururu, 3) šanta maišišč pulkštena ušglabaščanaš no bojaščanaš. Adreše: Варшава 9, Торговый Домъ Т-ва „Консервентъ“, 1 почтовое отделение. Par pulkštena šuštīščanu un eepalaščanu jaunafšā no 1—4 gab. 50 kap., beš uš Sibiriju 75 kap. Uš Sibiriju beš eemafšas neišsuhta. Korespondenže kreemu waj wahžu walodāš.

SELTA MEDALIS
Londonē 1906

Šmehgini un špreedi pats!

Škaištuma šeepeš „Ideal“.

Waištīnamas šā labafšas toalet-šeepeš šahtigai aštās šopščanaš. Štarptautiškā ištābdē, Londonā, apbalwotas ar šelta medali. Šabalīnšč mašfā 20 kap.

Parfims „Ideal“.

Labafšais oders kabatas drahtīnam un drehbem. Ar pahtiš pileeneem peeteel šmaršča wišai nedekai. Mašfā pudelite 75 kap., 1 rbl. un 1 rbl. 50 kap.

Parfims „Muguet Ideal“.

Labafšais maišpukšišču oders, šahtš wišpahtīgi ir. Štatons ā 60 kap. un 1 rbl.

Pomade „Ideal“.

Labafšais matu un bahtšdas šopščanaš šīdšeklīs ar šoti patīšlamu šmaršču. Šabalš 20 kap.

Sobu pulwers „Ideal“.

Weenīgais šīdšeklīs pamatīgai sobu tīhtīščanaš un to ištargaščanaš no bojaščanaš. Deštīnšēdē muti un atnem nelabu šmatu. Kaštite 25 kap.

Matu uhdens „Ideal“.

Preš blaušnam un matu ištīščanaš. Pudelite 35 kap.

Dabujami apteeku pretišču tīgotawās un apteekās. Beštrot luhtšam raudšitees uš firmas „Avance“.

Fabrikas noliktawa: Kaufšeelā 10, pee A. Maas.

KOSMETISKS LABORATORIJUMS
„AVANCE“
RIGA

Baltijas audeklu manufaktūr-šabeedriba,
Rigā. (fabrika Šengeragā). Rigā.

Par fabrikas ženam pahtdod pašču pahtdotawā
Kungu eelā Nr. 22

Linu un pakulu dšijas un wištadas audeklu prezes,
kā ar balīnatus un nebalīnatus deegus un šchnores.

Dširnawu eelā 87,

štarp Terbatas un Suworowa eelam, Domenu
waldes nama pagrabā.

Kreemu wihni
pudelēs, muzīnās, štapa pudelēs, kā arī štoperem.

Bagatīgs krahtjums

ahršemju wihni,
konjaks, rums, araks, šchnabi un likeeri.

Mašja dšehreens 65 kap. pudele.

Mušeerejoščs Mašja dšehreens 80 kap. pudele.

Atkalpahtdewešeem parafšais rabats.

Daniel Schweinfurth,
Rigā.

A. Schmidt,

šchaujamo eerotšču meištars, Rigā,

Marštala eelā Nr. 14, tel. 1204,

peedahwā šawu bagatīgo šīnšču krahtjumu, kā: trihs- un diwštobru
Wīnščētera, Pūršča, Šahwas un mehtku šīntes, kā arī wištadu šīstemu
rewolwerus un pištoles par lehtakām ženam.

Reparaturas, kā štobru pahturbščanaš uš labu šchauščanu, šefošče
eerotšču pahtgroštjumi uš žentraluguni u. t. t., tapat arī tahtštatu leet-
pratejīška ištāboščanaš pee mehrenaš atšīdšības.

„Waldschlöschena“ Merzens.